

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 16 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711

Mogočen glas dravske banovine za jugoslovensko slogo

Manifestacijski zbor Jugoslovenske radikalne kmečke demokracije v Ljubljani — Zbora se je udeležilo ogromno število odposlancev iz vse Slovenije

V mnogih krajih države so se že letos vršile velike manifestacije za novo vsedrjavno stranko, toda po zatrdilu mnogih odličnih gostov je bila ljubljanska manifestacija v nedeljo nad vsemi dosedanjimi. Jutrnji beograjski brzovlak, s katerim so se pripeljali člani vlade in narodnega predstavništva, se je zakasnil za pol ure. Medtem se je na peronu glavne postaje zbrala k sprejemu množica zastopnikov vseh slojev, med njimi tudi ministra g. dr. Kramer in g. Mohorič, ki sta bila že v Ljubljani, s senatorji in številnimi slovenskimi poslanci, ban g. dr. Marušič s podbanom g. dr. Pirkmajerjem, župan g. dr. Puc s podžupanom g. Jarcem in mnogi drugi.

Ko je brzovlak prispel, se je vsa množica zgrnila k zadnjim trem vagonom. Čim se je pojavil predsednik glavnega odbora JRKD, preizkušeni politik g. Nikola Uzunović, je gostom v pozdrav zadonelo živahno vzklikanje. S predsednikom vred so prispeli: predsednik narodne skupščine gosp. dr. Kosta Kumanudi, minister za promet g. inž. Laza Radivojevič, minister za kmetijstvo g. Juraj Demetrovič, minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj, dalje podpredsednik glavnega odbora JRKD narodni poslanec g. Milovan Lazarevič, skupščinski tajnik narodni poslanec g. dr. Dragoljub Jevremović in številni narodni poslanci. — Vso to družbo je že od Beograda spremljal predsednik naše banovinske organizacije senator g. dr. Janko Rajar, na ljubljanski postaji pa jim je v kratkem nagovoru izrekel dobrodošlico podpredsednik ljubljanske sreske organizacije g. dr. Cepuder.

Prostrana dvorana Uniona se je medtem prav naglo polnila. Zlasti mnogo je prišlo deželanov. Ko so se ob 10. pripeljali odlični gostje, jih je vsa večtisočglava množica iskreno pozdravila. Zborovanje je otvoril predsednik ljubljanskega sreskega odbora JRKD direktor g. dr. Anton Jug. Njegov predlog, da bodi župan g. dr. Puc predsednik tega zbora, je bil sprejet s splošnim odobravanjem. Ko je nato povzel župan g. dr. Puc besedo in po vrsti pozdravljaj odlične goste, zborovalci nikakor niso varčevali z vzkliki in ploskanjem. Čim so zborovalci opazili zadaj na odru tudi mestnega župnika g. Barleta, so mu priredili take počastitve, da je moral predsednik g. dr. Puc privedi priljubljenega narodnega duhovnika k sprednji mizi v družbo ministrov.

Navdušenje se je le še stopnjevalo, ko se je dvignil prvi govornik, ljubljanski narodni poslanec minister g. dr. Albert Kramer. Več minut je trajalo silno vzklikanje in ploskanje v dokaz ljubezni in zaupanja, ki ju uživa naš narodni vodja. Govor ministra g. dr. Kramerja je kakor vedno šel iz srca v srce.

Ko pa je g. dr. Kramer zaključil govor, se je pred zborovalci dvignil g. Nikola Uzunović. Stavek za stavkom je osvajal poslušalce, poudarek za poudarkom je izzival dolgo trajna pritrjevanja. Naslednji govornik je bil predsednik narodne skupščine g. dr. Kosta Kumanudi. Njegova lepa izvajanja so takisto našla najpristrčnejši odmev.

Sledil je govor ministra g. Ivana Pucelja. Toplo pozdravljen je s krepko domačo besedo dvignil razpoloženje. Jugoslovenski pozdrav iz lepega Zagreba je prinesel minister gosp. Juraj Demetrovič. Njegov govor, s katerim je zarezal v živo, je zlasti zanimal deželane, saj je g. Demetrovič minister za kmetijstvo. Krajši, a zelo lep govor je imel minister za promet g. inž. Lazar Radivojevič. Nato je minister za trgovino in industrijo g. Mohorič s svojo predudarno besedo povedal toliko zanimivega in poučnega, da so se mu zborovalci najpristrčnejše zahvaljevali.

Nameravalo je govoriti še osem poslancev, ki pa so se zaradi pozne ure odrekli besedi in je predsednik g. dr. Puc na ljubezniv način tolmačil njihovo zadovoljstvo, da so priče tako lepe manifestacije v ljubljani Ljubljani. Izpogovorila sta nato le še dva govornika. Senator gosp. dr. Ravnihar je z lepo besedo bodril k dobri volji in ponovno vzdramil zahvalo množice gg. Uzunović in ostalim odličnim gostom, da so pripomogli k takemu zmagoslavju jugoslovenske misli v Ljubljani. Ko pa se je dvignil poslednji govornik, župnik g. Janko Barle, je nastal pravcat vihar navdušenja. Ves ginjen in presenečen je govornik moral potrpeti precej časa, da je sploh prišel do besede. Kratek je bil in jednat. Njegove domoljubne besede so bile kakor pečat na vse, kar se je lepega, pristrčnega, izpodbudnega in poučnega izreklo na zboru. — G. Uzunović je župniku Barletu toplo segel v roko v zahvalo in ob tem prizoru so po zraku zavihrali robci in klobuki.

V zaključnem govoru se je predsednik g. dr. Puc še enkrat zahvalil bratom iz Srbije in Hrvatske. Potem pa je prečital vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in vsa množica je strumno vzravnanu poslušala besedilo. Nastalo je mogočno vzklikanje vladarju in dvignil se je po dvorani cel gozd rok kakor k prisegi. Nadzornik g. Ruš iz Kranja je tedaj tik pod odrom razprostrl roke, začel dirigirati in po vsej dvorani je zadonela državna himna «Bože pravde...» Bilo je kakor iz globine src prihajajoča molitev, ki je zaključila mogočno zborovanje.

V najlepšem redu je nato množica začela prazniti dvorano. V spremstvu ljubljanskih predstavnikov se je vsa družba odličnih gostov peš podala po Frančiškanski ulici k nebotičniku, da si z najvišje ljubljanske stavbe ogleda Ljubljano.

Vsa družba se je na vrhu nebotičnika tudi slikala, nato pa se podala k skupnemu kosilu na vrtu restavracije «Zvezde».

Banovinsko tajništvo JRKD je bilo naprosilo gg. ministre, ki so prispeli na manifestacijo v Ljubljano, da bi pri tej priliki sprejemali zastopstva in stranke, ki bi jim želele sporočiti kake prošnje in želje. Vsi gg. ministri so ljubeznivo ustregli tej prošnji in tako so popoldne v sobah banovinskega tajništva JRKD v Kazini sprejemali zastopstva minister g. dr. Albert Kramer, minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj, minister za promet g. inž. Laza Radivojevič, kmetijski minister g. Juraj Demetrovič in minister za trgovino in industrijo g. Ivan Mohorič. V teku dveh ur so sprejeli gg. ministri okrog 400 oseb.

Odlični gostje so si ogledali tudi velesojem in so bili na šišenski sokolski slavnosti, nekaj pa jih je napravilo kratek izlet v Kamnik. Z večernim beograjskim brzovlakom so se predsednik g. Uzunović in g. dr. Kumanudi, ministri gg. Pucelj, inž. Radivojevič in Mohorič in večina srbskih in hrvatskih narodnih poslancev zopet odpeljali proti Beogradu. Odlični gostje so pred odhodom zagotavljali, da jim bo prelepa ljubljanska manifestacija ostala v neizbrisnem spominu.

V naslednjem prinašamo izvlečke nekaterih govorov:

MINISTER G. DR. ALBERT KRAMER

je izvajal med drugim:

«Današnji zbor je prav posebnega pomena. To vidimo že iz tega, da ste se vsi, dragi ljubljanski prijatelji, zbrali v tako ogromnem številu in da stojijo z vami ramo ob ramo odposlanci vseh srezov naše banovine. Danes je manifestacijski zbor za veliko misel jugoslovensko, za misel močne, enotne domovine Jugoslavije, za misel močnega in enotnega jugoslovenskega naroda. On je manifestacija treznega, zavednega slovenskega dela našega naroda za enotno, mogočno, vsedrjavno politično organizacijo, za mogočno Jugoslovensko kmečko radikalno demokracijo. To je manifestacija našega prepričanja, da moramo zbrati vse delovne moči v naši državi, sredstvo, s katerim bo mogoče, da jugoslovenska demokracija prevzame v popolni zavesti svoje odgovornosti na sebe zgodovinsko nalogo utrjevanja in varovanja temeljne osnove našega državnega in narodnega življenja.

Dan 6. januarja 1929. je čin državniške močnosti, domoljubja in globoke zavesti enega samega človeka, našega vrhovnega narodnega voditelja, poglavarja naše države kralja Aleksandra. Ču je takrat z državniškim mečem presekal našo žalostno preteklost in omogočil našemu narodu, da ši poišče novih poti za svoje politično, gospodarsko in prosvetno ozdravljenje.

Drugi čin, katerega obletnico smo pred dnevi slavili, čin nove ustave kraljevine Jugoslavije, je ustvaril možnost, da tisto, kar je bilo prej na ramah našega kralja, prevzame tudi narod na svoje rame. Na podlagi te ustave je bila izvoljena narodna skupščina, ki se je znašla pred hudimi vprašanji.

Narodni poslanci, za katere je oddalo svoje glasove tako ogromno število zavednih jugoslo-

venskih volilcev, med katere se s ponosom štejejo tudi volilci dravske banovine, se s polno upravičenostjo smatrajo za pooblaščenca naroda, a se tudi v polni meri zavedajo naložene jim dolžnosti in odgovornosti. Toda z volitvarni to delo ni bilo končano. Ako hočemo, da ostanejo zmagovita ona velika načela, ki sestavljajo danes osnovo celotne naše narodne in državne politike, tedaj moramo ustvariti mogočno politično organizacijo, ki bo družila naš narod od severa do juga v eno mogočno narodno vojsko, pripravljeno vse storiti, da pride naš država iz teh hudih časov v stanje gospodarske obnove, v stanje prosvetnega in socialnega napredka. To je velik pomen naše vsedržavne politične organizacije, ki hoče imeti svoje pristaše od Triglava do Djevdjelije. To je velik pomen JRKD, v kateri naj se združijo vse delovne sile Slovencev, Hrvatov in Srbov v medsebojnem razumevanju in medsebojnem spoštovanju na načelu narodnega in državnega edinstva.

Naj mi ne zamerijo oni sovražniki, ki mislijo, da jugoslovenska narodna in državna misel pomeni neko nevarnost za slovenstvo, načelo narodnega in državnega edinstva nam edino jamči, da ostanejo obvarovane vse dobrine naše slovenske kulture in da ostane možnost nadaljnega napredka vseh onih pridobitev, ki jih je slovenski del našega naroda po zlomu avstro-ogrske monarhije mogel dobiti za sebe. Jugoslovenska politika in načelo narodnega in državnega edinstva za Slovence nista greh nasproti posebnim dolžnostim do našega plemena. Nasprotno, ta politika je za nas edina rešitev, da obvarujemo svoje pleme in vse posebnosti v velikem združenju jugoslovenskega naroda, katerega neoddeljiv del se moramo čutiti, da lahko z njim delimo ne samo dolžnosti, marveč tudi pravice.

V danšnjih časih, ko vihar gospodarske krize tresse tudi osnove gospodarskega ravnotežja v naši domovini, je v marsikaterem oziru hudo govoriti o političnih in strankarskih vprašanjih. Toda verjemite mi, da bomo mi težave sedanjega časa lažje prebrodili, ako bomo imeli v veliki narodni vojski vsedržavne jugoslovenske stranke sredstvo skupnega napa in skupne prilike v boju za gospodarsko obnovo. Naša vlada in narodna skupščina se od začetka zavedata svoje prve in glavne dolžnosti v sedanjih časih. Oni, ki mislijo, da je v Jugoslaviji osredotočena vsa modrost, da imamo prav mi rešilni recept, ki nas napravi za izjemo med evrop-

skimi narodi, nam omogočil mirno in zadovoljno življenje v sredi tako groznega stanja, ki je podobno pravi gospodarski vojni, vsi ti se grdo varajo. Tudi Jugoslavija je država kakor vse druge države, tudi naš narod ima notranje težkoče, morda bolj zamotane kakor marsikatera druga država in pri najboljši volji so dostikrat sredstva in možnost omejena. Eno pa je res: da se nikdar noben parlament ni s toliko skrbjo, s takim stvarnim, dobro namernim in tako premišljenim opazovanjem posvetil kaki reči, kakor se je sedanje narodno predstavništvo lotilo največjega dela sedanjega časa, borbe proti gospodarskim nezgodam.

Naša država je po svoji ogromni večini država kmečkega gospodarstva. Od blaginje našega kmetovalca je odvisna usoda vseh ostalih stanov v naši državi. Ako naš kmet ne bo več porabnik izdelkov našega obrtnika, naše industrije in trgovine, potem nobena čarovnja ne reši našega celotnega gospodarstva pred polumom. Zato boste razumeli, da tudi jaz kot ljubljanski poslanec z vso vnemo sodelujem pri reševanju osnovnega vprašanja našega državnega in narodnega gospodarstva, pri delu za povzdigo gospodarstva naših širokih ljudskih plasti, našega kmečkega naroda. Zavedam se, da s tem opravljam tudi delo za blaginjo našega obrtnika in industrijca, našega delavca in našega javnega in zasebnega nameščenca.

Toda naša državna politika ni stanovska, program naše stranke, ki ga je osvojila tudi narodna skupščina in ki ga izkuša izvajati kraljevska vlada, je program narodne vzajemnosti. Z enako pravico, s katero kmečki poslanci našega naroda od mene zahtevajo razumevanje za koristi širokih slojev kmečkega prebivalstva, z isto pravico smejo drugi stanovi zahtevati upoštevanje svojih koristi.

V bližajočem se jesenskem zasedanju narodne skupščine bodo vsa ta vprašanja postavljena na dnevni red. Če smem v svojem in v imenu svojih ministrskih, senatorskih in poslanskih tovarišev dati obljubo, potem obljubim, da bomo tudi v bodoče vse svoje sile in vso svojo voljo posvetili gospodarskim vprašanjem, ki so istočasno tudi socialna in prosvetna vprašanja našega naroda.

Še eno reč naj omenim. V razvoju razmer v naši državi se je pokazala nujna potreba decentralizacije. Pokazalo se je, da je koristno in potrebno, ako država pridržati sebi vse, kar je za

njen obstoj, njeno enotnost in njeno obrambo potrebno, a da vse, kar se tiče posebnih krajevnih koristi, občin ali pokrajin, izroči rokam in odločitvam činiteljev v dotičnih krajih. Centralistični sestav, ki je v vsakem najmanjšem vprašanju poznal kot zadnjo instanco samo ministra, je zapisan svoji usodi. Narodno predstavništvo in vlada se pripravljata, da izvedeta širokopotezno preosnovo celotnega našega državnega ustroja, da velik del onih nalog, ki so do sedaj bile reševane v ministrstvih, prepustil v odločitev krajevnim činiteljem.

Dekonzentracija in decentralizacija naše uprave z neposrednim sodelovanjem ljudstva po izvoljenih banovinskih svetih je ena prvih prvih velikih nalog, ki jih bo jugoslovenska politika izvedla do kraja, ko smo dvanajst let morali poslušati avtonomistična besedovanja neke gospode, ki je, kadar je sedela na ministrskih stoli, bila skrajno centralistična.

Tu pred vami se spominjam naših zborovanj v prejšnjih časih in s ponosom pred našimi dragimi gosti ugotavljam, da je naša Ljubljana, da je narodni živelj v Sloveniji vedno visoko dvigal zastavo jugoslovenske misli. Prosim vas, da smem v vašem in v svojem imenu reči, da v najhujših časih, ki jih sedaj preživljamo, nismo nikdar izgubili iz duše in srca onega globokega prepričanja, da je rešitev nas samih in našega slovenskega ljudstva, našega gospodarstva, našega javnega in zasebnega nameščenca, našega delavca, našega obrtnika, našega trgovca in industrijca in kmeta v sodelovanju z brati Hrvati in Srbi v okviru enotne in velike jugoslovenske politike.

Naše sodelovanje v veliki vsedržavni stranki nam je jamstvo, da bodo koristi naše dravske banovine v okviru državne in narodne politike obvarovane in pospeševane in da bomo v skupnem naporu z brati Hrvati in Srbi zmagovito premagali hudo krizo, ki danes ograža življenje in obstoj mnogega našega človeka.

PREDSEDNIK JRKD G. NIKOLA UZUNOVIČ

je rekel v svojem govoru med drugim:

«Dragi bratje! Prva beseda naj mi bo bratska zahvala v svojem imenu in v imenu svojih tovarišev za tako krasen sprejem. Ko vas vidim v tej ogromni dvorani, ki pa ni mogla sprejeti vas vseh, ne najdem besede, ki bi mogla orisati prave občutke, ki nas prevzemajo, ko vidimo to veličastno sliko pred svojimi očmi.

Sotešča n:

Skrivnost usode

(Povest.)

«Sam Bog te je prinesel!» ji je bil hvaležen. Podaril ji je nekaj drobiža ter jo naprosil, naj pove pri Ločniku, da je nevarno obolet.

«Zakaj samo pri Ločniku?» so se vpraševali sosede. Vsakdo bi mu bil rad postregel. Ni jim bilo prav, ker je čudak izbiral.

Ugibali so to in ono, pa niso mogli pogoditi, kaj veže Samotnika na Ločnikovo Cirilo. Zopet so govorili o ženitvi, češ, da bo poroka na bolniški postelji. Pri tem so delali različne opazke. Tisti, ki so verjeli, pa so obenem tudi dvomili. Kaj pravega in zanesljivega ni nihče vedel. Vse je ostalo pri ljudskih sodbah in govoricah. Zakaj se možak ne ukvarja razen s Cirilo z nobeno drugo žensko v okolici, je je bilo mnogim najtežje umeti.

Zvečer tistega dne sta se odpravili Ločnica in njena hči na Samoto. Materi je nemirno utripalo srce, Cirila pa ni mogla dočakati, kaj bo izvedela od neznanca na bolniški postelji.

«No, vendari!» Bolnik ju je pričakoval ves dan do poznega večera. Ko sta stopili v sobo, se je nekoliko dvignil ter ju poprosil vode, zakaj silno ga je žežalo.

Nato ju je pozval, naj sedeta k postelji. Sedli sta tako, da sta mu gledali v obličje. Dolgo se je boril stavec sam s seboj, preden je začel govoriti.

Obraz mu je izražal silnost notranjega boja. Tudi njegova beseda je razodevala strašno trpljenje.

«Albina, ali me poznaš?» se mu je naposled izvilo iz prsi.

«Stane!» je kriknila, še preden je izgovoril zadnjo besedo. Ni se mogla več premagovati.

«Dá, jaz sem!» je pritrdil z vzdihujočim glasom. «Pa ti, Cirila, hčerka moja, ti me seveda ne moreš poznati...»

Prijel jo je za roko ter jo pritisnil sebi na lice. Dekle je vprašujoče gledalo mater, ali je ravnalo prav, ker je dovolilo, da se je tujec pobožal z njeno desnico.

«Cirila, poglej, tvoj oče!» ji je mati pojasnila. Njeno besedo je spremljal jok in solze so ji neprenehoma lile po obrazu.

Hči je nejeverno zrla na mater in rekla: «Moj oče je vendar že umrl! Kolikokrat ste mi o tem pripovedovali!»

«Ne, ni umrl...» je bolnik počasi odgovoril. «Samo umaknil se je svoji nadlogi in hudobnim jezikom. Drugo mu ni kazalo.»

«Stane!» Albina ga je očitajoče pogledala. «Zakaj si mi storil toliko žalost?»

«Vem, da nisem prav ravnal», je priznal skesano. «Albina, ali veš kako je bilo...? Nisem mogel drugače...»

«Na obrežju reke smo našli tvojo čepico in tvoje perilo. Tako je bilo dovolj jasno dokazano, da si si končal življenje...»

Ločnici je bilo čedalje huje pri srcu. Cirila pa je naslonila svojo kodrasto glavo očetu v naročje.

Bolnik se je igral s prsti hčerine roke in tolažil ženo: «Ne jokaj se, Albina! Ničesar ti ne očitam... Jaz sem kriv temu, kar se je zgodilo. Ti nisi ničesar zagrešila...»

Odkrito priznanje je pomirilo trpečo ženo. Pripovedovala mu je, kako je po njegovi dozdavnji smrti zapustila mesto in odšla z otrokom k Lončarju, ki jo je sprejel z odprtimi rokami. Dobri stric — Bog mu daj nebesa! — je pozabil vse, kar je napačnega storila. Objel jo je kakor oče izgubljenega sina.

Tukaj se ji je ustavila beseda. O mojitvi ji je bilo hudo govoriti. Ali naj mu pove, da ga je dala proglasiti za mrtvega, zato da bi se lahko poročila? Ne, tega ni mogla storiti. Možu bi zadala novo bolečino. Njena volja se je temu upirala.

Stopnik je opazil njeno mučno zadrego. Smilila se mu je, zato je ni silil, naj nadaljuje. Zaradi izpremembe ji je začel opisovati svoje doživljaje. Priznal ji je, da je bil njegov skrivnostni odhod od doma dobro preudarjen. Skrivaj si je pridržal toliko denarja, kolikor ga je zadostovalo za potovanje. Res je obesil na grm svojo čepico in odložil perilo. Tako je hotel zabrisati za seboj vsako sled življenja.

Šel je peš do prve postaje zunaj mesta. Tukaj ga ljudje niso toliko poznali, zato se je med nji-

Tu v vaši sredi ni potreben noben govor. Želel bi samo, da bi bil tu fotograf ali slikar, ki bi naslikal ne samo vaše ogromno število, marveč tudi vaše vedre obraze. Pokazati bi hotel to sliko vsej naši mili domovini, da bi povsod videli, da so vse govorce in spletke, da je naša misel neustvarljiva, na tem vašem današnjem krasnem zborovanju poteptane v prah. Poleg te zahvale pa mi dovolite, da vam prinesem tudi pozdrave iz vseh krajev naše lepe domovine.

Moji stari in dragi prijatelj minister gosp. dr. Kramer vam je obrazložil **programa načela JRKD**. Vi, člani naše stranke, ki kažete toliko volje, razumevanja in odločnosti, vi razvijate in izvajate ta program bolj razumno in odločno kakor kjerkoli drugod v naši državi. **Dva in pol milijona naših državljanov se je izjavilo za ta program. O potrebi te stranke so bili volilci prepričani že, ko so oddali svoje glasove.** Nedvomno je dejstvo, da ni človeka v državi, ki bi ne bil prepričan, da tako, kakor je bilo pred 6. januarjem, ni bilo dobro. Če je to ugotovitev potrdilo nad dva in pol milijona volilcev, potem **sedanja opozicija, če sploh obstoji, nima upanja na obstoj.** Sicer pa ne vem, ali jo lahko imenujemo opozicijo, saj se ni pojavila z nikakim programom.

V teh dneh je treba pozabiti vse razlike v preteklosti, vse, kar nas je delilo. Treba je, da **složni stojimo za velikim nosilcem jugoslovenske ideje in da, kakor je rekel minister gospod dr. Kramer, nadalje vztrajamo na poti vsedržavne in narodne politike.**

Kdor se ne strinja z nami, naj napravi svojo stranko, toda brez plemenske in verske razlike. **Ne dopuščamo, da bi se zopet pojavile stare plemenske in verske borbe.**

Ko že govorimo o tem, vam moram povedati, da mi je bilo zelo prijetno, ko ste tako **prisrčno pozdravili župnika g. Barleta**, našega poslankega tovariša. Ko ste ga s svojim zaupanjem pozvali, da vas je zastopal v narodni skupščini, je delal to z vso vnemo. Ko pa so ga pozvali, da se vrne v službo cerkve in oltarja, se je vrnil, **toda vrnil se je, da služi cerkvi kot cerkvi, ne pa kot političnemu orodju.** On pa tudi sedaj zvesto vrši svojo dolžnost do naroda in države. V današnji dobi, ko človeštvo tarejo velike krize, je potrebno, da ostanemo **na osnovi krščanske nravnosti.** Spoštujemo vse priznane vere in jih cenimo, stojimo pa na stališču, da je **samo veri in cerkvi koristno, če se ne vmešavata v poli-**

tične in strankarske zadeve. Politika veri ne pomaga, nego ji samo škoduje.

Prijatelj g. dr. Kramer je v svojem govoru sprožil še eno misel o tem, da ima baš **Slovenija prav posebno zanimanje** na tem, da podpira vsedržavno politiko in organizacijo. Državna politika, ki se je pričela 6. januarja, jamči miren gospodarski napredek in razvoj vseh krajev naše drage domovine, zlasti tudi onih, ki jih je postavila zgodovina na zelo izpostavljeno mesto. Ni pa se treba plašiti groženj. Danes, v dobi Društva narodov, v dobi mirotnih dogovorov, ni prostora za izzivajoče akcije. Če pa bi kdaj le prišlo do tega, potem ima **minister g. dr. Kramer najbolj prav, ko naglašja, da je treba negovati jugoslovensko misel in podpirati vsedržavno jugoslovensko stranko, ki jamči, da bodo tudi oni od Djevdjelije z enakim navdušenjem kakor Slovenci branili koristi in meje krajev na severozapadnem koncu naše države.** Bližina mej naj vas ne straši. Mi smo miren narod, iskreni pristaši miru in ne zahtevamo ničesar drugega kakor mir, da se moremo nemoteno gospodarsko in prosvetno razvijati. Če pa bi nas kdo napadel, mora računati s tem, da bo **naletel na odpor in na nezlomljivo fronto milijonov iskrenih in prepričanih Jugoslovenov.**

MINISTER ZA SOCIALNO POLITIKO IN NARODNO ZDRAVJE G. IVAN PUCELJ

je izvajal med drugim:

«Kadar nas kliče Ljubljana, ki je prosvetno in gospodarsko središče vseh nas Slovencev, se vselej odzovem mi s podeželja in pridemo skupno z Ljubljano manifestirat ali demonstrirat. Zato je moja prva naloga, da vas vse pozdravim **v imenu slovenskega podeželja, tistega narodnega in zavednega podeželja, ki je vedno rado šlo v vseh važnih vprašanjih vzajemno z našim središčem, z Ljubljano.**

Ko je prišel poziv Nj. Vel. kralja, naj prenehajo stare grde strankarske borbe in naj se zberemo pod praporom kralja na skupno delo, se je odzvalo tudi naše podeželsko ljudstvo in je stopilo v to novo fronto.

Rad bi porabil današnjo priliko in vas opozoril na tri reči s prošnjo, da jih ponesete s seboj s tega lepega zborovanja na svoje domove in jih sporočite onim, ki niso mogli priti semkaj.

Prvo, na kar vas opozarjam je to: Pri vsakem človeškem dejanju se pojavita dve plati, in

sicer ustvarjajoče delo in pa zabavljanje, ki mu včasih pravimo kritika. Tako je tudi danes, **Mi vsi, ki smo se zbrali v okrilju JRKD, hočemo ustvarjajoče delo na korist nam, našim potomcem, našemu narodu in naši državi.** Oni drugi del pa, ki noče z nami, hoče samo zabavljati. Ne verjemite, da zabavljači stoje ob strani morda zaradi programa ali načel, nego zato, ker jih je strah odgovornosti za ustvarjajoče, narod in državo rešujoče delo. **Nikomur ne priznavam pravice kritike in zabavljanja, dokler ni pokazal, da je zmožen ustvariti nekaj boljšega in koristnejšega.** Neprestana zabavljanja pa morate poslušati ravno iz ust onih, ki niso znali ničesar storiti, kadarkoli so bili poklicani na delo. Doma povejte to-le: **Dvajset javnih delavcev iz drugih banovin je prihitelo v Ljubljano, da se vam predstavijo in da vam pokažejo svojo neomajno voljo, korakati do cilja. V tem imate dokaz, da so lažnive besede, češ, da ne bo nikoli nič, ker so baje voditelji sami needini med seboj.**

Danes stojimo pred vami zastopniki iz vseh krajev države, ki smo pripadali pred 6. januarjem različnim taborom, toda smo pozabili svojo prejšnjo pripadnost zato, da služimo koristim države, kralja in naroda. **Po današnjem 11. septembru ne morejo več bitl v Sloveniji ljudje, ki bi verjeli lažem, da ne bo nič iz tega in da smo mi med seboj nesložni, da nočemo tega, kar vam priporočamo.**

mi lahko nemoteno gibal. Odpejal se je s prvim večernim vlakom.

V tujini je našel delo v neki tovarni. Sprva se je komaj preživljal; kar je pristradal, toliko si je prihranil. Sčasoma pa je prišel do boljšega zaslužka. Tedaj se mu je pričelo množiti imetje. Njegovi prihranki so rasli od dneva do dneva.

Pričela se mu je smehljati boljša bodočnost. Vendar pa ni bil srečen; sree mu je bilo prazno, zmeraj mu je nekaj manjkalo. Njegove misli so bežale nazaj v rodno mesto. Tam so iskale ženo z nepreskrbljenim otrokom. Videl ju je v pomanjkanju in bedi. Slišal je njuno vzdihovanje; njune solze so ga peklo ko razbeljeno železo. Zavedal se je strašne krivde, katere se ni mogel znebiti. Povsod mu je bila nadležna spremeljevalka.

Zavest, da je onesrečil svojo družino, ga je morila dolga leta. Čim bolj je zatiral in odganjal skrivnostne očitke, tem glasneje so kričali za njim ter mu ustavljali korake. Večkrat je zamahnil z roko, kakor bi podil nadležne muhe, pa jih ni mogel odpoditi. Našli so ga povsod na vsakem kraju. Posebno glasni in zbadljivi so bili, kadar so ga zalotili na zabavi.

Tedaj so mu oponašali: «Tukaj se naslajaš in kratkočasiš, žena pa nima skorjice, da bi nasitila otroka. Poglej, kako vzdiguje svoje nežne ročice! Morda nista danes še ničesar zaužila. Ker ni mogla plačati najemnine, so jo vrgli z otrokom vred na cesto. Kdo ju bo vzel pod streho?»

Tako očitane vesti mu je vselej skalilo dobro voljo. Naslonil je glavo v dlan in utihnil. Največkrat je vstal in zapustil družbo.

Ko je z leti opešal ter ni mogel več delati, se je vrnil v domovino. Prišel je v rodno mesto, da bi poiskal ženo in otroka. Zdaj bo popravil, kar je bil poprej zanemaril. Kupil si bo s prihranki pripravno domačijo, kjer bo prostora za vse tri: zanj, za ženo in za otroka. Gledal bo, da bo nekaj denarja še ostalo. Tako bodo na starost preskrbljeni.

O ženi in otroku ni mogel v mestu ničesar izvedeti. Nihče ni vedel, kam sta izginila. Obiskal je nekatere znanke, ki so ga komaj še spoznali. Nekaj jih je med tem časom že pomrlo. Bolj kakor drugod se je čutil osamljenega v domačem mestu. Zaželel si je proč — tja, kjer bi našel ženo in edino hčerko.

Srce ga je gnalo v Leskovje k Lončarju. Tam bo vsaj kaj zanesljivega izvedel. Povedali mu bodo, kje sta Albina in Cirila, ki je že dorasla. Prav nič ga ne bo poznala. Ko je odhajal, je ležala v zibelci... Žena ga je klicala, naj se vrne... Njen klic ga je preganjal dolga, dolga leta...

V Leskovju je nastopil kot neznanec. Vpraševal je previdno po ovinkih. Izvedel je, česar se ni nadejal. Albina je prišla iz mesta kot zapuščenca vdova. Ločnik je osrečil njo in otroka. Na Ledini je našla novo domovanje.

Kakor bi mu bil porinil nož v srce, tako ga je zbolelo ob tej novici. Lahko bi bil stopil pred njo in zahteval svoje pravice. Kot prvemu možu

bi jih ne bil mogel nihče odreči. S tem pa bi bil ponovno uničil njeno družinsko srečo. Dovolj gorja ji je že povzročil, ker jo je zapustil v pomanjkanju z nepreskrbljenim otrokom. Naj jo li vrže naposled še v sramoto?

Ne, tega ni smel storiti. Zato je sklenil ostati nepoznan v njeni bližini. Kupil si je hišico na Samoti; tukaj je hotel preživeti bedno starost.

Z Albino ni iskal nobenega stika, pač pa se je odločil, seznaniti se s Cirilo. Dekle pa se mu je sramežljivo umikalo. Kdo ve, kaj si je mislilo o nadležnem starcu in kako je obsojalo njegovo vsiljivost! Kolikokrat se je na tihem razjokal; solze so mu olajšale trpljenje, ki ga je čutila njegova očetovska ljubezen.

Vzlic njegovi prijaznosti se ga je hči vedno bolj ogibala. Kakor je bilo videti, se ji je kar studilo njegovo vsiljevanje. Da bi ovrgel njeno domnevanje in ustvaril o sebi boljše mnenje, ji je obljubil razodeti veliko skrivnost na bolniški postelji. Nocoj je vse to dovršil. Zdaj se je odkritosrečno izpovedal in pričakuje odveze — odpuščenja.

Albina ga je verno poslušala. Ko je nehal, se mu je ginjeno zahvalila: «Stane, Bog naj ti povrne, ker si me obvaroval sramote. Prav zares sem vesela, ker te zopet vidim. Ako bi bila le količkaj slutila, da si živ, bi se ne bila poročila.»

«Odpusti, Albina!» Prijel jo je za roko in nadaljeval proseč: «Odpusti, ker sem ti povzročil toliko bridkosti! Odšel sem brez srca in brez skrbi, kako se boš preživela»

To je moje prvo naročilo. Drugo pa je to-le: **JRKD se je organizirala za delo**, se je organizirala za ustvarjanje in je nastala zato, da reši dobrine, za katere so se prednamci stoletja borili na prosvetnem in bojnem polju. Tako delo je odgovornosti polno, zato je **zabavljanje tem bolj hvaležno**, toda vi, ki ste zdravi v dušah in prepričani, da samo ta pot drži v boljšo bodočnost, ne smete verjeti takemu zabavljanju, ne gledati z majhnimi očmi gotovih dogodkov. Kjerkoli se boste borili za našo politiko, se boste borili pošteno. Svetovna gospodarska kriza pritiska vse, zlasti kmečki stan. Trudimo se in iščemo izhoda z dobro, močno in pošteno voljo. **Zato ni lepo, da zabavljajo tisti, ki še v dobrih časih ničesar boljšega niso znali napraviti.** Mi pa smo močni v volji, v veri in zaupanju v samega sebe, v svoje delo.

Zapomnite si kot moje tretje naročilo, da smo mi **čisto nova politična tvorba**. Naj nikogar ne moti, da je bil g. Uzunović radikal, g. dr. Kramer demokrat, jaz kmetijec, da so drugi gospodje pripadali drugim strankam. Mi hočemo in moramo priboriti zmago načelom JRKD. **Naša politika ni politika maščevanja, ni politika preganjanja nasprotnika, nego je politika odprtih vrat, skozi katera vabimo k sodelovanju vse in vsakogar.** Obžalujem pa s tega mesta, da imamo še mnogo zapeljancev in, kar je hujše, tudi še mnogo zapeljivcev na slovenskih tleh, ki jemljejo jasen pogled našemu zdravemu narodu. Mi nikomur ne zapiramo vrat. **Vsakdo je dobro došel.** Imejte prijateljstvo in lep sprejem za zapeljance, na drugi strani pa budno oko in trdo pest za zapeljivce. V borbi ni milosti.

MINISTER ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO G. IVAN MOHORIC

je izvajal med drugim:

«Cela vrsta predgovornikov nam je na tej veliki manifestaciji obširno obrazložila parlamentarno delo in delo za organizacijo velike državne stranke, ki naj bo jamstvo, da smotreno rešimo težavna vprašanja v korist naroda in blagor naše domovine. Navedli so tudi neprilike, katerim smo danes izpostavljeni vsi, ki stojimo v javnem življenju. Vsem tem lepim govorom naj pristavim še nekaj besed.

Ko se je v srečni Ameriki, ki smo jo pred leti vsi zavidali, začela ustavljati proizvodnja, je nastalo razburjenje po vsem svetu in tudi bo-

gata Anglija, ki obvladuje tretjino svetovne proizvodnje, je prelomila stoletno ustno izročilo svobodne trgovine in začela uvajati zaščitne carine, ko je videla, kako narašča število brezposelnih na njenem ozemlju v milijone. Spoznala je, da so potrebni nujni gospodarski in socialni ukrepi, o katerih prej ta ponosna in bogata država ni hotela ničesar čuti. Ljudje na stari evropski celini so v početku gospodarske krize mislili, da je najbolje, ako se države druga od druge osvobodijo na podlagi načela, da naj vsaka država sama izdeluje vse, kar potrebuje. V Jugoslaviji smo spoznali, da je pogrešna ta pot, toda nismo se mogli izogniti posledicam svetovne krize. Nastopil je silen padeč cen industrijskih sirovin in poljskih pridelkov. Posledica je bila, da je tudi naš narodni dohodek padel za polovico. **Postavljeni smo bili pred hudo preizkušnjo, ko je bilo treba pokazati, kdo je značaj in pravi rodoljub ne samo s praznimi gesli in besedami. Treba je bilo pokazati, da znamo doprinesiti tudi žrtve, da ohranimo, kar nam je sveto, kar nam je najdražje in kar so nam priborili padli junaki na bojiščih.**

Naloga je bila dvojna: rešitev zunanjih in notranjih vprašanj. Na zunaj je bilo treba urediti odnose s sosednimi državami tako, da bi ob-

držali kar največ trgov za naše izvoznike. Notranja vprašanja so bila v tem, da se je morala **javna uprava prilagoditi poslabšanim razmeram zmanjšanega narodnega dohodka. Preokret v gospodarstvu je nastopil preko noči, toda javno gospodarstvo se ni moglo preko noči prilagoditi vsem neprilikam.** Narodna skupščina, ki se je sestala po velikem ljudskem glasovanju 8. novembra, se je zavedala, kaj je njeno delo in kaj je treba storiti, da pridemo iz tega kočljivega položaja. Njeno delo se nadaljuje in stremi za tem, da bomo čim lažje prenesli udarce svetovne gospodarske krize. Treba je, da našo javno upravo preuredimo tako, da ne bo imela nepotrebnega zavlačevanja in da bo izvrševala svoje posle pravočasno.

Ko se boste vrnili domov, povejte vsakomur, da je **izhod iz sedanjega položaja** v tem, da podpiramo drug drugega v delu in v vseh težkočah, ker bomo samo s skupnim delom in s skupnimi naporimi našli izhod iz sedanjih težavnih razmer. Naša današnja manifestacija nam je jamstvo, da smo složni in da imate vsi razumevanje za izvrševanje važnih nalog, ki smo pred nje postavljeni. S tem nam, ki stojimo v javnem življenju, omogočate mirno, smotno in vztrajno delo.»

15.000 ljudi na blejskem kmečkem prazniku

Ljubljana, 1. septembra.

Desetič je na mali Šmaren Gorenjska proslavljala kmečki praznik na Bledu, kjer se je zbralo štirinajst do petnajst tisoč ljudi. Zastopana je bila vsa Gorenjska, v velikem številu Ljubljana, a tudi vse druge slovenske pokrajine s Prekmurjem vred so poslale svoje odposlance. Vse dopoldne in še v prvih popoldanskih urah se je vršilo romanje na Bled. Od vseh strani so prihajali vedno novi vozovi, avtobusi, celi bataljoni pešcev. Blejske ceste in blejski parki so bili kakor čebelnjaki, tako je bilo vrvenje po njih. Z jutranjim brzovlakom so se pripeljali na Lesce ministri gg. dr. Albert Kramer, Ivan Pucelj in Ivan Mohorič v spremstvu senatorjev gg. dr. Janka Rajarja in dr. Valentina Rožiča in številnih narodnih poslancev iz dravske in drugih banovin.

S kolodvora so se podali najprej v Zako, kjer je dopoldne bila razstava živine in razstava gorenjskega sira. V lepi kotlinici so se postavili kmetovalci s svojo živino, ki jo je pregledala

posebna komisija in jo ocenila. S pomočjo kmetijskega ministrstva, banske uprave in Kmetijske družbe je bilo mogoče nagraditi najbolj zaslužne živinorejce.

Razstava goveje živine je vzbudila splošno pozornost

in je pokazala lep napredek, kar je predvsem zaslug smotrene vzgoje naših živinorejcev in pa neumornega dela naših kmetijskih strokovnjakov. Rejci najboljše živine so dobili lepe nagrade. Nagradi so bili posestnik Josip Šolar iz Ovsčič, Marija Čopova iz Radone, Janez Potočnik z Bleda, Anton Volk iz Rečice, Ivan Azman iz Hraš in Fran Bešter iz Rovt.

Po ogledu živinske razstave so si gg. ministri ogledali

še sosednjo razstavo sirarskih izdelkov.

Razstavile so sirarske zadruge iz Hraš, Sela, Srednje vasi, Podhoma in Ribnega. Na razstavi so bili prvovrsten domač sir, ki se more v vsakem pogledu kosati z inozemskimi, svetovno znanimi izdelki, poleg njega razni mlečni izdelki, kakor smetana, jogurt in drugi.

Odličnim gostom je mlekarski nadzornik banske uprave g. Pavlica obrazložil položaj sirarskih zadrug in važnost te gospodarske panoge, ki bi mogla postati eden važnih virov dohodkov za naše kraje. Pri sedanjih razmerah pa naše sirarske zadruge ne morejo uspešno tekmovali s tujci. Zaradi pomanjkanja denarnih sredstev morajo prodajati premlado blago, ki ne gre dobro v denar. Tudi izdelujejo premale hlebe, dočim zahteva trgovina mnogo večje. Slabost naših sirarskih zadrug je tudi v tem, da so skoro vse premajhne. Bilo bi za vse koristno, če bi se združile v močnejše organizacije, ki bi mogle uspešneje gospodariti.

Gostje so bili polni hvale za razstavljene izdelke. S posebnim zadoščenjem so navzočni zadržarji vzeli na znanje sporočilo ministra gospoda dr. Kramerja, da daje tudi Nj. Vel. kraj prednost domačemu siru pred vsakim drugim ter da so bile za dvor naročene večje količine domačega pridelka naših sirarskih zadrug.

Ocenjevalna komisija je priznala nagrade naslednjim zadrugam: Hrašana 250 Din (14 točk), Selama 200 Din (12 točk), Srednji vasi 300 Din (15 točk), Podhoma 250 Din (14 točk).

Kmalu potem, ko je na blejskem otoku in v blejski cerkvi odzvonilo poldne,

so se začele zbirati pestre množice, da se razvrste v sprevod.

Tu so se zbirale narodne noše, tam člani društev kmečkih fantov in deklet s kosami in srpi, tu zopet kolesarji, na drugem koncu konjeniki, za nji-

Potrtega moža so oblike solze kesanja. Besede so mu počasi onemele. Nepremično je gledal ženo in čakal, kaj mu bo odgovorila.

«Stane, vse je odpuščeno!» je izrekla z globokim občutkom. «Pa tudi ti mi odpusti, ker sem te zavrгла...»

«Vem, da nisi tega storila nalašč...» Mož ni mogel izgovoriti do konca. Cirila je zažarela otroška ljubezen do svojega očeta. Tesno se ga je oklenila okrog vratu ter ga poljubovala. «Oče, moj dragi oče!» je ponavljala. Žal ji je bilo, ker doslej ni marala z njim občevati.

Bolnik je začel zopet po kratkem molku: «Albina, nikar nikomur ne pravi, ako nočeš, da bi ljudje o tem govorili. Tudi kadar umrjem, ne kaži žalovanja. Dovolj mi bo, ako mi ohraniš v svojem srcu iskrico tihega spomina...»

Hčeri pa je dejal: «Cirila, hišica in vse, kar imam, je tvoje. Tamle v omari med obleko hranim svojo oporoko...»

Nato je ponovno utihnil. Povedal je vse, kar je imel na srcu. To mu je olajšalo vest, srce se mu je umirilo. Tudi si je moral odpočiti, zakaj govorjenje ga je utrudilo.

Ločnica je odšla domov, ko se je že popolnoma stemnilo. Hči pa je ostala pri očetu ter mu stregla s pravo otroško ljubeznijo. Ljudje so ji zavidali; domisljali so si: «Samotnik ima še denar, katerega bo pograbil tisti, ki bo pri njem ob poslednji uri.» Kaj drugega se ni nikomur sanjalo. Sodili so, da se mu hoče prikupiti.

Albina je bila vedno bolj zbegana in potrta. Mučil jo je spomin na preteklost. Mož je kmalu nekaj zaslutil ter jo nagovarjal, naj mu odkrije svojo bolečino. Tega pa ni smela storiti. Takoj jo je opozorila zavest, da mora molčati. Niti svojemu možu se ni upala izdati skrivnosti usode. Kdo ve, s kakšnimi občutki bi bil sprejel to nepričakovano novico? Premagovati se mora vsaj tako dolgo, dokler živi on, ki leži nepoznan na bolniški postelji. Do tedaj pa je morala trpeti in molčati. Trpljenje ji je spletal venec zasluženja.

Naposled je napočil dan rešitve. V Leskovju je zaplaval mrliški zvonec kakor takrat, ko se je Albina vračala iz mesta. Tisti večer je zvonilo Ločnikovi ženi, zdaj pa pojo zvonovi njemu, ki ga je takrat objokovala v mnenju, da si je vzel življenje.

Mati in hči sta si nadeli žalno oblačilo. Marsikoga je presenetilo njuno čudno vedenje; sosedje so se dregali s komolci ter si šepetali na ušesa. Zgovorne ženice so kar mrle od radovednosti in ugibale, kaj naj to pomeni.

Trenotek razkritja se ni dal več odložiti. Zalujoča žena se je razjokala ob mrtvaškem odru in odgrnila zaveso, ki je zakrivala toliko časa nepojasnjeno skrivnost usode.

Konec.

Ali si že član Vodnikove družbe?

mi pa dolga vrsta okrašenih vozov, na mnogih od njih skupine iz kmečkega življenja. Ob 13. je dal trobentač znak s trobento, leški župan g. Ažman se je povzpел na iskrega vranca, razvil ogromno narodno trobojnico in spreved je krenil proti Zaki. Ob glavni cesti vse gori do Zake se je zbrala ogromna množica občinstva, ki je pozdravljala udeležence spreveda. Tudi letoviščarski gostje, ki jih je na Bledu še vedno precej, so z velikim zanimanjem gledali spreved in niso mogli prehaliti slikovitosti naših narodnih noš.

Oni, ki so šli za sprevedom, so bili nemalo presenečeni, ko so naleteli na Zaki že na ogromno množico ljudstva. Daleč tja v ozadje je bilo vse živo. Bilo je zbranih, kakor smo že omenili, do 15.000 ljudi.

Na novo se je pokazalo, kako misel narodne sloge čim dalje bolj prodira in da slovenski človek vedno bolj prihaja do spoznanja, da je rešitev iz sedanjih hudih časov ne v godrnjanju in zabavljanju, marveč v slogi in skupnem delu.

Na pobočju griča nad dirkališčem je bil postavljen velik govorniški oder. Ko so kmalu po 14. prispeli v Zako gg. ministri, senatorji in narodni poslanci, je vladala pri blagajni že taka gneča, da skoro ni bilo mogoče priti skozi.

Ko je dal trobentač znak za

pričetek ljudskega tabora,

so se množice zgrnile okrog govorniškega odra, na katerem so se zbrali gg. ministri, ban, senatorji, narodni poslanci, zastopniki sreskega odbora JRKD in mnogi drugi odlični predstavniki. Ko je stopil na govorniško tribuno predsednik sreske organizacije JRKD, jeseniški župan g. Janko Z a b k a r, je kljub veselemu razpoloženju, ki je vladalo vsepovsod, zavlada tišina in tisočglava množica je z največjo pazljivostjo sledila govornikom. G. Zabkar je v otvoritvenem govoru naglasil, da je navzočnost tolike množice najboljši dokaz, da je pot, po kateri gre naša državna politika, edino pravilna in da jo ves narod odobrava. Zaključujoč svoj govor z vzklikom Nj. Vel. kralju, ki so se mu množice navdušeno pridružile, je izročil predsedstvo zborovanja domačino, leškemu županu g. Ažmanu. Predsednik g. A ž m a n je v uvodu naglasil pomen kmečkega praznika na Bledu in z zadovoljstvom ugotovil, da se je ta kmečka hiša pod okriljem JRKD znatno razširila ter da je sedaj popolna, ker združuje današnji

Gustav Strniša:

Greh in pokora

Odhajali sta.

Starka je navzočnim pokimala. Zalarju je poredno pomežiknila. Kriknila mu je:

«Sporoči, preden pošljete snubce, da bova navrli flaucatov!»

Nejevoljno je Zalar zagodrnjal. Sin je Rotijo prijazno pozdravil.

Neprijetno sta se počutila med navzočnimi zemljaki. Stari je bil jezen, da je bajtarica toliko čvekala. Kmalu se je dvignil. Stefan je odšel z njim.

Korakala sta proti domu. Oče je povzel:

«Fant, če je kaj resnice na tem, me poslušaj! Danes si zadnjič govoril s tem dekletom! Da, zala je, prikupljiva. Marsikomu bi zmešala sree. Povej pa, čemu nam bo bajtarska nevesta. In še z materjo, ki ima gobec, da bi lahko z njim potrkaval.»

«Rotija je prična. In kriva, ce je mati preveč zgovorna. Res bi bili Jeranovi lahko zemljaki, če bi ne bili imeli požarne nesreče.»

«Ne brbraj neumnosti! Kaj bi lahko bilo, če bi ne bilo tega ali onega, to rajši pustiva!»

Stefanu je bilo mučno:

«Saj menda ne bomo kupovali neveste kakor kravo?»

«Prav tako in nič drugače! Preteklo sredo me je naprosil sosed Dragar za pričo pri notarju.

kmečki praznik poleg kmetov tudi zastopnike vseh drugih stanov.

Kot prvi je ban g. dr. Drago Marušič v kratkem, domoljubnem govoru pozdravil zborovalce in podčrtal važnost praznika kmečkega dela. Svoj govor je končal z vzklikom Nj. Vel. kralju,

Sam yeš, da je ženin sina. Stali smo že v notarjevi veži. Nevestin oče se je skesal zaradi krave. Obljubil jo je bil za doto. Dragar ni rekel ničesar, namignil je fantu in meni ter hotel kar oditi. «Ali vam je več za kravo kakor za srečo svojega sina?» je jezila nevestina mati. «Rajši vprašaj svojega starega, ali mu je več za kravo kakor za hčerko! Menda je ne bo nikoli več oddal takemu ženinu!» se je odrezal Dragar. Resnico je govoril. Šele notar nas je poravnal. Sosed je dobil kravo.»

«Oče, zelo čudni ste!»

«Kaj čuden? Zakaj čuden? Ali se tako govori z menoj? Se boš mar protivil moji volji? Čim rej sva na jasnem, tem bolje! Ali ne?»

Sin je sklonil glavo. Zazrl se je v noč. Sence dreves ob poti so se spajale v gosto mračino, ki ga je stiskala, da mu je pohajala sapa. Srce mu je težilo nekaj bolestonega.

Spomnil se je svojega vasovanja v tihih, jasnih nočeh. Kako je lazil okoli Rotije! Kaj vse ji je govoril! Zmagala ga je strast. Odšel je iz čumate. Z njim se je izplazilo nekaj neveselega. Menil je, da ga bo greh zadovoljil. Začutil je samo nemir. Sramoval se je sebi.

«Vse popravim! Moja žena bo!» se je tolažil. Zdal je nastopil njegov oče.

V mladeničevi notranjosti se je pričela borba med ljubeznijo do Rotije in spoštovanjem do očeta. Kaj če ga naposled starec razdedi in se sam poroči, kakor mu je že namignil?

čemu so se množice odzvale z burnimi vzklici.

Toplo pozdravljen je nato povzel besedo minister za trgovino in industrijo g. Ivan Mohorič, ki je obenem poslanec radovljiškega sreza. Izrazil je svoje veselje, da more pozdraviti svoje volilce na tako veličastnem zborovanju, ki je ob-

Zalar je stopal počasi. Glava mu je ošabno počivala na širokem vratu. Hropel je, premišljal. Slutil je sinovo borbo.

Obstal je in ga potrepljal po ramih:

«Zapomni si, fant, če se ne zgodi po mojem, se sam oženim! Kakor star hrast sem. Ni ga zlepa konec. Potem boš lahko delil dediščino z bratei. Nakupil jih bom pa toliko, da bo od posestva zate prav malo ostalo!»

«Ne govorite tega! Naj vzamem Rotijo! Predaleč sva. Nazaj ne morem.»

«Norec, zakaj pa ne? Če si se spozabil in boš imel otroka, ga lahko kesneje vzameš k sebi. Na deželi otrok kmalu zaleže pri delu. Odslej pa jo pusti pri miru!»

Stefan ni odgovoril. Bil je preveč razburjen, žalosten. Zamišljena sta vtonila v visoki senc domače hiše.

Rotija.

Jeranka se je naburjena vrnila z veselice. Preden je legla počivat, ji je hči potožila:

«Tako mi razbija srce! Nekaj vam moram povedati. Zelo hudo mi je!»

«Bodi no, bodi, kar reci, potem pa urno pod odejo! Zaspava sem.»

«Mati, tako sem nesrečna!»

«Pamet, pamet, avša avšasta! Če ne bo s Stefanom nič, boš dobila drugega ženina. Tako deklet se lahko poroči, kadar hoče. Eden ti bo že ugajal. Tudi bajtarski fantje niso napačni. Vredni so baš toliko kakor zemljaški. Vsi so iz enega testa.»

SCHICHTOV
RADION
pere sam

in - hitrejšje

in - belejšje

in preprosto
kakor A-B-C

RAZTOPI
Radion v mrzli
vodi

KUHAJ
v raztopini perilo
20-30 minut

IZPIRAJ
perilo najprej v gorki
potem v mrzli vodi

JR 11-32

Lepi beli zobje No bi rad zaostal poročati Vam svoje največje priznanje in popolno zadovoljstvo o Chlorodont zobni pasti. Več let že uporabljam "Chlorodont" in ljudje me zavdajo radi mojih lepih zob, katere sem dosegel le z dnevno uporabo Vaše Chlorodont zobne paste. S. Pavletič, M. . . Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.- in Din. 13.-, ter vračate vsak nadomestek.

enem praznik kmečkega dela in kmečkega napredka. Veseli ga to tembolj, ker današnji zbor dokazuje, da so se vsi znašli pri složnem delu za blaginjo vsega naroda in vse države. Današnji zbor je nov dokaz, da se je naše ljudstvo združilo v enotno fronto dela in napredka. Združeni in složni bomo lahko premagali vse težkoče in si tako najhitreje utrlj pot v boljšo bodočnost.

Z viharnim ploskanjem so zborovalci pritrjevali besedam govornika, z velikimi počastitvami pa pozdravili tudi naslednjega govornika ministra g. P u c l j a, ki je najprej obudil spomine na zadnji kmečki praznik na Bledu pred štirimi leti. V kratkih obrisih je nato očrtal razvoj naše politike od lanskega 2. septembra, ko je skupno z dr. Kramerjem stopil v vlado. Podčrtal je pomen nove ustave in važnost mogočnega izida novembrskih volitev v narodno skupščino. Opozoril je pri tem na govornice, ki so jih takrat širili nasprotniki nove državne politike. Govorili so najprej, da volitev sploh ne bo, potem so napovedovali, da se bo nova narodna skupščina razšla, preden bo začela delati. Tako je šlo naprej brez konca in kraja. Da naši sedanj politični nasprotniki ne sodelujejo z nami pri delu za napredek države, ni naša krivda. Oni sami so se izločili zaradi svoje strankarske nestrpnosti in zaradi kratkovidnosti. Že danes jih zato boli glava, a bojela jih bo še bolj. Naša dolžnost pa je, da se trdno oklenemo dela pod zastavo, ki jo je dvignil naš veliki kralj in da žrtvujemo vse svoje moči odrešujoči misli jugoslovenske narodne sloge.

Dolgotrajno ploskanje je sledilo besedam ministra g. P u c l j a. Pristržno pozdravljeni so bili naslednji govorniki, gg. narodni poslanci iz Hrvatske in Srbije, Arandjel N i k o d i j e v i č, dr. Ljuđevit A u e r in Milan D o b r o v o l j a c. Po vsej dolinici je zadržalo, ko je predsednik dal besedo župniku g. Janku B a r l e t u, ki je mogel začeti govoriti šele po nekaj minutah. Množice so njegove iskrene besede spremljale z neprestanim pritrjevanjem.

Zaključni govornik je bil minister g. dr. Albert K r a m e r. Tudi on je v uvodu obujal spo-

mine na blejski kmečki praznik pred štirimi leti in nato očrtal glavne smernice gospodarske, prosvetne in socialne politike šestojanuarske vladevine. Danes sestavljamo veliko vojsko, ki združuje vse dele jugoslovenskega naroda v veliko fronto narodne vzajemnosti. Ta fronta bo osvobodila naš narod notranjih in zunanjih sovražnikov. V vzajemnem delu in z medsebojno podporo hočemo doseči ono veliko notranje pomirjenje, ki nam je potrebno, da bomo lahko v vsakem oziru napredovali. Posebno potrebna nam je ta enotna fronta danes, ko je gospodarska kriza pritisnila tudi na našo državo. Bolj ko kdaj prej stan nam potrebna sloga in stvarno delo. G. minister se je dotaknil nato vprašan razdolžitve kmetov in kmečkih cen ter je poudaril pri tem, da priznavajo zastopniki vseh gospodarskih panog, da naš gospodarski napredek ni mogoč brez napredka našega kmeta.

Predsednik zbora g. A ž m a n je nato še prečital pozdravno brzojavko bivšega ministra in narodnega poslanca g. dr. Velizarja Jankovića iz Palanke in predsednika Kmetijske družbe gosp. Otona Detele, nato pa je zaključil krasno uspeli zbor s predlogom, da se odpošlje vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravna brzojavka ministrskemu predsedniku g. dr. Srškiću.

Po shodu so sledile

konjske dirke,

ki so prav tako nad vse lepo uspele. Nato pa se je vršila prav prijetna narodna zabava.

Politični pregled

V ponedeljek se j

sestal nemški državni zbor k seji,

kateri je polnoštevilno prisostvovala tudi nemška vlada z državnim kancelarjem Papenom na čelu. Na dnevnem redu je bilo glasovanje o predlogu, naj se ukinejo neke zasilne odredbe, in o predlogu, naj se izreče vladi nezaupnica.

Še preden pa se je pričelo glasovanje, je kancelar Papen vstal in izročil državnozbornemu predsedniku Göringu

odlok o razpustitvi državnega zbora.

Vlada je nato zapustila zbornico. Predsednik glasovanja ni prekinil, marveč je šele po glasovanju, pri katerem je glasovalo 513 poslancev proti vladi, a le 32 zanj, med tem ko se je 50 poslancev glasovanja vzdržalo, pregledal spis, ki

mu ga je izročil Papen. Torej je šele zdaj videl, da je imel v rokah odlok o razpustu državnega zbora. Temu razpustu so začeli poslanci oporekati in državnozbornski predsednik Göring izkušati dokazati, da razpust ni bil zakonit. Dokaz pa se mu najbrže ne bo posrečil. Vlada bo torej vladala za enkrat brez parlamenta. Pravijo, da bodo nove volitve že 10. oktobra.

Konferenca v Stresi

je toliko napredovala, da je prišlo za blokom kmetijskih držav še do bloka uvoznih držav. Sicer pa vsa ta posvetovanja ne kažejo, da bodo kronana s pravim uspehom. Preveč je predlogov in preveč nasprotujočih si mnenj, kako bi bilo treba izveči države Vzhodne in Južnovzhodne Evrope iz gospodarskih in finančnih stisk.

Kakor poročajo poljski listi, so prišla sovjetska oblastva

na sled zaroti proti Stalinu.

Aretiranih je bilo okrog 120 zarotnikov, med njimi več oficirjev rdeče vojske. Trdijo, da je v zaroto zapleten tudi komisar za vojsko Vorosilov, ki je odločen nasprotnik Stalina.

GOSPODARSTVO

Sejmi

19. septembra: Braslovče, Črensovci, Ljubno ob Savinji;

20. septembra: Sv. Lenart-Zabukovje, Nadleski;

21. septembra: Zgornji Tuhinj, Ribnica na Dolenjskem, Laško, Dravograd, Št. Ilj pri Velenu, Podsreda;

24. septembra: Cankova.

Tedenski tržni pregled

HMELJ. Kupčija v Savinjski dolini se je ustavila, vendar v cenah ni znatnejših izprememb. Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu javlja z dne 10. t. m.: Zaradi nastalega ohlajenja v hmeljski kupčiji so se cene za nekoliko znižale, kar je povzročilo, da ponudba presega povpraševanje. Glede na dejstvo, da pričakovana množina pridelka 15.000—17.000 starih stotov ni dosežena glede na odlično kakovost našega blaga, pričakujejo hmeljarji izboljšanje kupčije. Nekateri nakupovalci razveljavljajo zdaj pravilno sestavljene

«Ne morem, ne maram nobenega! Štefana sploh ne smem pustiti. Premotil me je. Čutim se mater.»

«To je torej. Zdaj mi poveš, da ti je delal šilo? Zdaj, ko je prepozno? O, ti nesrečna deklina! Sramujem se te. A ti se sramuj sebe in otroka, ki si ga spočela v svojem grehu! Ne, no, no, ne boš počivala pod eno streho z menoj! Kar poberi se! Pojdi, kamor hočeš, nečistnica! Sem se pa še hvalila, da sem te dobro vzgojila. Zdaj mi je gorje, da te imam, da sem te kdaj rodila. Šibka sem, majhna, v moji duši je pa moči in sile za deset Zalarjev. Pa sem sirota vzgojila hčer mehkužnico, ki onečašča pošteno ime svoje matere in svojega očeta v grobu! Moj Matija se bo obrnil v črni jami zaradi tebe. Glej, da hitro izgineš, sicer ti bom pomagala!»

V Rotijinih očeh je vzblestela solza. Mladenka je izkušala mater pomiriti.

Starko je že preprazburkalo izpito vino. Divje se je pognala proti hčerki:

«Tako j ven, tam so vrata!»

Dekle je glasno zaplakalo in zbežalo v mrak.

Travne bilke so se pogrezale v sinjavo. Jasno nebo se je v daljavi dotikalo zemlje. Izgnanka je počasi korakala pod modrim, žametnim baldahinom, okrašenim z živimi, utripajočimi biseri.

Začutila je zapuščeno. Bolelo jo je srce. Vprašala se je: «Kam naj grem, kaj naj storim? Zame ni rešitve! Rodna mati me je zavrgla. Od-pahnil me bo ves svet.»

Pšenica ji je bičala bose noge. Rotija ji je gladila zlate žitne glavice.

Zaželela si je skrivnostno moč: Sprostila bi se nad žitom. Poiskala bi v globini skrit zaklad, ga dvignila, odnesla materi. Postavili bi si belo, visoko hišo in nakupili zemlje. Štefan bi sam prišel. Prijazen, ljubezniv bi jo vprašal, ali hoče postati njegova nevesta...

Dosegla je hosto.

Pred njo so zasijale bele breze in se nemirno zazibale. Gledala jih je skozi solze.

Pojavil se je trenotek nežne mladosti. Bila je majhna deklica, ko je tu sedela. Poleg nje je čepel star berač in ji pripovedoval pravljice o brezah.

Rotija se prestraši:

«Preveč sem se oddaljila. Kam hočem?»

V gošči jo je prevladala tesnoba.

V bližini je začula enakomerno sikanje reke. Voda jo je začela vabiti zapeljivo, počasi sanjavo:

«Pridi, nasloni se na moje mehke grudi! Vse boš pozabila, zasnula boš najslajši sen. Na blestečih pernicah boš spala sladko kakor še nikoli. Pridi, mati te je zavrgla, jaz te vabim...»

Drhtela je. Vsa omamljena se je bližala reki. Pogledala je v valove in zazrla v njih svoj obledeli obraz.

Reka pa je šelestela:

«Tako lepo je tvoje lice, tako blede! Skrb te muči, nikoli te ne bo zapustila. Le pri meni boš vse pozabila.»

Rotija je pila zapeljive glasove.

Tedaj je zapazila v blesketu valov tenke pramene, slične zlatim strelicam.

Spomnila se je svetega Boštjana v oltarju domače cerkve. Njegov obraz ni bil lep, le neskončno žalosten. Kadar je grešila, je vedela, da svetnik trpi. Kako je plakala pred njim, ko jo je premotil Štefan! Mučenik je bolešno gledal vanjo. Njegov obraz je postal vedno otožnejši. Razdvojen in trpeča je klečala v cerkvi usodno jutro. Solnce je umivalo sveže Boštjanove rane in zlatilo puščice, ki so prebadale sveto telo.

Pa je skozi ozko razpoko pri oknu prdril tenek žar. Doslej ga ni videla. Švignil je baš v svetnikovo desno oko.

Zabolela jo je duša. Skoro glasno je zahtela: «Nova rana! Strašna rana! To strelico sem jaz vrgla!»

Sključena in skesana je naposled samo še jecljala.

Ko se je zdaj tega spomnila, se je je lotil nemir.

Ozrla se je preko vode.

Na nasprotni strani je bil griček. Vrhu rebri je gledal iz grmovja star križ.

Temnordeče listje grmičja je krvavo žarelo. Iz nemirnih plamenov se je dvigal Kristus. Me-sečina ga je ovijala v prosojno tenčico.

Razpete roke so se premaknile, zaplavale v zraku.

Opazila je predrto sveto dan. Na njej je blestel krvaveč rubin. Bledi prozorni prsti so oživeli. Kazalec je zapretel. (Nalje prihodnjič.)

prodajne pogodbe, sklicujoč se na mnenje, da se vsaka pogodba lahko razveljavi v 48 urah. Hmeljarsko društvo opozarja, da takšnih navad hmeljska kupčija ne pozna in jih tudi poznati ne sme. Prodano je prodano!

SADJE. Na ljubljanskem trgu so v soboto kmetje iz tunjske okolice pri Kamniku prodajali prav lepa jabolka po 1 do 2 Din za kilogram. Sicer pa so se gibale cene jabolk od 1 do 3 Din. Za domače češplje se je šele zdaj pričela prava sezona. Bile so po 1 do 2 Din. Prav lepe breskve iz brežiške okolice so prodajali po 5 do 7 Din za kilogram. Grozdja belokrajinskega, štajerskega, dalmatinskega in banaškega je bilo v izobilju. Cene so mu padle. Na trgu se je prodajalo od 4 do 7 Din za kilogram po kakovosti.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:
i ameriški dolar za okrog 56:50 Din;
v devizah:

100 nemških mark za 1363:19 do 1373:99 Din;
100 italijanskih lir za 294:13 do 296:53 Din;
1 ameriški dolar za 57:19 do 57:47 Din;
100 francoskih frankov za 224:99 do 226:11 Din;
100 češkoslovaških kron za 169:84 do 170:70 Din.
Vojna škoda se je trgovala po 195 do 197 Din, investicijsko posojilo pa po 47 Din.

DOPISI

JESENICE. (S mrtna kosa.) Po krajši boleznici je preminil na Javorniku v 76. letu starosti g. Franc Peternel, upokojenec KID. Pokojnik je bil vzoren soprog, skrben oče in splošno spoštovan mož. Pri KID na Jesenicah je bil zaposlen polnih 40 let kot kovač, katere obrti se je naučil doma v Škofji Loki v starih loških kovačnicah, ki pa že davno ne obratujejo več. Kljub visoki starosti se je vedno živo zanimal za narodno gibanje ter je bil vedno odločen naprednjak. Kako je bil pokojnik priljubljen, je pričal njegov pogreb, ki se je vršil v ponedeljek popoldne na župno pokopališče na Koroški Beli. Bodi dobremu in uglednemu možu ohranjen lep spomin!

LJUTOMER. Sreski kmetijski odbor je 7. t. m. izvolil za načelnika g. Jakoba Zemljčiča, narodnega poslanca. Tajniške in blagajniške posle prevzame zopet sreski kmetijski poročevalec g. inž. Jakob Žnidarič. Na seji so se obravnavale razne važne gospodarske zadeve ljutomerskega sreza, predvsem vprašanje preskrbe krme za živino. Zaradi dolgotrajne suše trpi naš srez najhuje in bi po izjavi sreskega poročevalca potrebovali nad 200 vagonov krme. Narodni poslanec g. Zemljčič je dal na seji potrebna pojasnila, da je v zvezi s poslanci sosednjih srezov že pri banski upravi kakor tudi pri ministrstvih ukrenil potrebno za nabavo cenejših krmil, prostih prevoznine. G. poslanec je bil naprošen, da pri zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu doseže večji kontingent za izvoz goveje živine v Avstrijo, in to iz naših srezov, ki so po suši najhuje prizadeti. Sadna letina je v nekaterih delih sreza obilna, a kupčija s sadjem je zelo slaba. Zato naj se nepokliceni prekopčevalci onemogočijo in naj prevzamejo nakup sadja strokovni ljudje. Za rodovniška društva Ljutomer, Štrigovo in Križevce se bo vršila razstava goveje živine ob koncu septembra. Razstavi se je dovolila primerna podpora. Društvu jahačev in dirkačev se je dovolila podpora v znesku 1000 Din, za cepljenje svinj pa 5000 Din. Dovolile so se tudi razne podpore za nakup plemenskih bikov v srezu.

ŠT. JANŽ NA VINSKI GORI. V nedeljo 4. t. m. je prišel k nam naš narodni poslanec in minister v p. g. dr. Bogumil Vošnjak in priredil shod pri vaški lipi. G. poslanec je obširno orisal politični in gospodarski položaj v naši državi. Poudarjal je tudi pomen sadjarstva zlasti za tukajšnji kraj, kjer ni vinogradov, a za sadje so pri nas naj-

boljši pogoji. Uмна gojitev sadja ni samo važen vir dohodkov za kmeta, ampak je sadje tudi zelo važno hranilo. Nadalje je g. poslanec obširno razpravljal o pomenu kmečke organizacije, ki edina more rešiti kmetovalca v današnjih hudih časih. Le organizacija je ona velika sila, ki pripomore do uspehov. Zato je neobhodno potrebno, da smo vsi zavedni Jugoslovenci združeni v veliki jugoslovenski državni stranki JRKD (Jugoslovenska radikalna kmečka demokracija). Mnogo občanov je z velikim zanimanjem sledilo izvajanju gospoda poslanca. Zahvaljujemo se g. poslancu za lep govor in želimo, da pride kmalu zopet v našo sredo.

ŽIČE. V nedeljo 18. t. m. se bo vršil po rani maši pri čebelnjaku šolskega upravitelja g. Časta čebelarji poučni tečaj pod vodstvom znanega strokovnjaka g. Peternela. Čebelarji od blizu in daleč prisrčno vabljeni!

K POZIVU POSLANCA UREKA!

Na moj poziv, naj mi vsi oni, ki so po raznih denarnih zavodih kot dolžniki brezobzirno preganjani, pošljejo točne zadevne listine, prejmem cele kopice pisem, kjer se na dolgo in široko opisujejo posamezni primeri. Mnogi tudi prosijo za odgovore in prilagajo celo znamke. Če bi moral vsa ta dolga pisma čitati in nanje odgovarjati, bi moral imeti poleg sebe najmanj deset pisarniških moči! Prijatelji, to je nemogoče in je tudi brez vsakega smisla. Vse podatke potrebujem skupno kot snov za zakon o kmečkih delgovih, kot dokaze za upravičenost zahteve, naj tudi hranilnice in posojilnice pridejo pod zakon itd., ne pa zato, da bi v vsakem posameznem primeru napravil ne vem kakšne korake, ki so itak brezsmiselni in nemogoči, dokler nimamo zadevnega zakona. Zato prosim še enkrat vse prizadete: Pošljite mi samo vse zadevne uradne spise s kratkimi objasnili, opustite pa vsa dolgovazna pisma, ki se nanašajo na posameznike in vzamejo mnogo časa piscem, meni pa ubijajo dragoceni

Ivan Urek, narodni poslanec.

DOMAČE NOVOSTI

* Zaradi preobilice gradiva smo morali odložiti za prihodnjo številko več dopisov, med njimi tudi nekaj člankov o kmečki razdolžitvi.

* **Kraljeva rodbina na Jadranu.** Dne 8. t. m. je kraljeva rodbina zapustila Bled in se odpeljala v Novi Vinodol na Gornjem Jadranu. Z dvornim vlakom so odpotovali Nj. Vel. kraljica s prestolonaslednikom Petrom in princema Tomislavom in Andrejem in kneginja Olga s princema Aleksandrom in Nikolo.

* **Dr. Edvard Šerko, petdesetletnik.** Te dni je slavil okrožni zdravnik g. dr. Edvard Šerko petdesetletnico svojega rojstva in 20letnico svojega delovanja na Vrnskem. Vso svojo zdravniško delo je bil jubilar vedno nemorno delaven in požrtvovalen. Ni je ure po dnevi ali ponoči, da ne bi klican k bolniku, odšel na pot s prijaznim smehljajem. «Še čevljičke obujem, pa pojdeva», pravi običajno odposlancu, ki ga potem povede dve do tri ure daleč v hribe. Jubilar se vneto udeležuje tudi v društvih. Pri Sokolu je že dolgo let starosta, prav tako je že dolgoleten delavec pri Čitalnici, Ciril in Metodovi podružnici in gasilnem društvu. Vso povojno dobo se z uspehom uveljavlja v občinskem odboru, krajevnem šolskem odboru in odboru Posojilnice. Za svoje javno delovanje je bil odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje. Želimo uglednemu jubilarju ob vstopu v drugo petdesetletje, da doživi še mnogo obletnic v družbi spoštovane soproge ge. Anice, hčerke in sina v blagor in prospah trga in okolice.

* **Imenovanja.** Z odlokom banske uprave v Ljubljani je bil imenovan za banovinskega kmetijskega svetnika v I. kategoriji V. skupine gospod Vladimir Kuret pri sreskem načelstvu v

Mariboru, a za banovinskega kmetijskega višjega pristava I. kategorije VI. skupine gg. Josip Sustić pri sreskem načelstvu v Kranju in Franc Wernig v Slovenjgradcu, in sicer vsi z veljavnostjo od 1. januarja 1930.

* **Članom in prijateljem Vodnikove družbe.** Posebno zanimanje bosta vzbujali od letošnjih knjig Vodnikove družbe Bevkova povest «Zerjavi» in Ravljenova povest «Tulipan». Vsak član družbe dobi za 20 Din in poleg teh dveh povesti še Vodnikovo pratiko za leto 1933. in II. del Pupinove knjige «Od pastirja do izumitelja». Res je, da je marsikateremu članu hudo dati ta majhen dar 20 Din na oltar Vodnikove družbe. Huda gospodarska kriza je zajela vse sloje našega naroda, a ne smemo obupati! Ze se slišijo glasovi, da je kriza dosegla svoj vrhunec in da se nam bližajo boljši časi, ko bo vsakdo z lahkoto plačal članarino 20 Din. Zato bi bilo res velika škoda, če bi ta ali oni član in prijatelj družbe zaradi vladajoče krize ostal na jesen brez letošnjih Vodnikovih knjig! Še je čas, da si prištedite borih 20 Din! Deni vsak dan po en dinar na stran in v 20 dneh bo članarina prihranjena, na jesen pa dobiš zanj štiri lepe knjige, ki ti bodo krajšale dolge zimske večere. Stopi k poverjeniku svojega okoliša in se prijavi za člana ali pa sporoči svoje članstvo po dopisnici osrednji pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani!

* **Velika skupščina Cirilmetodarjev** se je vršila v nedeljo v Slovenski Bistrici, ki je bila vsa v zastavah. Zbor je bil v dvorani Okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici. Pri sprejemu gostov je dopoldne izpregovoril v pozdrav g. dr. Pučnik, ki se mu je zahvalil prvomestnik CMD, vseučiliški profesor g. dr. Rado Kušelj, nato pa je šel slavnostni sprevod skozi gosti špalir šolske mladine in občinstva do mestne hiše, kjer je pozdravil goste ustanovitelj slovenjbistriške podružnice CMD, sivolasi g. dr. Urban Lemež. Potem je bil zaupni shod družbenikov v dvorani Okrajne hranilnice. Po kratkem odmoru je prvomestnik gospod dr. Kušelj ob pol 13. otvoril veliko skupščino in v govoru med drugim podčrtal zasluge slovenjbistriške podružnice, ki slavi letos 40letnico svojega delovanja. Obširno poročilo o delovanju CMD od njene ustanovitve l. 1885. dalje je podal družbin tajnik g. inž. Mačkovšek. Zborovalci so sprejeli njegova izvajanja z velikim odobravanjem. Blagajniško poročilo je podal ravnatelj g. dr. Janko Kersnik. Nato so govorili poleg predsednika še gg. dr. Tavčar, dr. Lasič, dr. Kovačič in drugi o važnih obrambnih vprašanjih in o bodočem delovanju CMD. Sledile so volitve. V družbenem vodstvu so ostali vsi dosedanjí člani. Nadzorstvo je ostalo neizpremenjeno, le g. Majnca je zamenjal upokojeni gimnazijski ravnatelj gospod Janko Zupančič. Izvoljen je bil tudi petčlanski odbor za izpremembo pravil, ki ga sestavljajo gg. dr. Kušelj, inž. Mačkovšek, dr. Lasič, dr. Senekovič in visokošolec Iskra. Nj. Vel. kralju Aleksandru je bila odposlana vdanostna brzojavka.

* **«Franc Jožefova» grenčica,** povsem zanesljivo čistilno sredstvo čreves.

* **Lepa prireditve napredne kmečke mladine v Celju.** Letošnje prireditve kmečkih fantov in deklet so bile na mali Šmaren zaključene s praznikom kmečke mladine v Celju. Ob 15. je krenil veličasten sprevod od «Zelenega travnika» mimo pošte in kolodvora po Aleksandrovici in Prešernovi ulici, Ljubljanski cesti in Gregorčičevi ulici na tekmovališče na travniku gospe Majdičeve ob Tavčarjevi ulici. Sprevod sta otvorila dva kmečka konjenika z državno zastavo. Sledilo je 11 konjenikov, celjska železničarska godba, zvezni prapor kmečkih fantov in deklet, kosci in grabljice, csem do deset kolesarjev, voz s kmečko godbo in 14 voz iz Celja, Št. Jurija ob Taboru, Orle vasi, kmetijske šole pri Št. Juriju ob južni železnici, Dramelj, Št. Jurija ob južni železnici, voz članic celjskega pripravljalnega odbora, ki je predstavljala trgateg in vozovi iz Št. Lovrenca, Škofje vasi, Trnovelj, Zgornje Hudiče in Frankolovega. Ob

16. se je na tekmovališču pričela tekma koscev. Prvo nagrado, srebrno žepno uro, darilo bana dr. Marušiča, je prejel Fran Golihleb iz Zgornje Hudinje, drugo nagrado 150 Din in diplomo Stanko Jakopin iz Dramelj, tretjo nagrado 100 dinarjev in diplomo pa Josip Ličar od Sv. Lovrenca pri Št. Pavlu v Savinjski dolini. Po tekmi koscev se je vršilo zborovanje, na katerem so govorili g. Hajšek v imenu celjskega pododborja, predsednik Zveze kmečkih fantov in deklet gospod Ivan Kronovšek, g. dr. Janže Novak, župan g. dr. Goričan, poslanec g. Prekoršek in v imenu ljubljanskega pododborja g. Alojzij Kramer. Sledila je tekma kmečkih kolesarjev na 10 km dolgi progi Celje—Zalec. Izmed domačinov je zmagal Fran Dubrovnik iz Št. Jurija ob Taboru, izmed članov ljubljanskega pododborja pa J. Stražišar iz Notranjih Goric.

* **Zaključek strelskih teke.n v Ljubljani.** Več dni so se vršile v Ljubljani strelske tekme, ki so se zaključile v soboto s prijetnim zabavnim večerom v dvorani Kazine, katerega se je udeležilo najodličnejše občinstvo. Največ točk so pri tekmah dosegli Kragujevčani, ki so si pridobili kraljevi pokal. Drugo darilo so dosegli Beograjčani (dar mestne občine ljubljanske), tretje Maribor (dar šumadijskih strelcev), četrto Zagreb (pokal ostrostrelcev iz Ljubljane), peto Ljubljana (pokal zagrebških strelcev), šesto Novi Sad, sedmo Celje in osmo Jesenice.

Kot član Stavbne hranilnice in posojilnice «Moj dom» v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15, se čutim dolžnega, s tem izjaviti, da mi je bilo odobreno brezobrestno posojilo v znesku 35.000 Din že po dvomesečnem čakanju in da bom porabil vsako priložnost, da bom to zadrugo vsakomur najtopleje priporočal.

Janko Gabrijeļ, železničar.

279

Najidealnejša pot

za razbremenitev posestev in za zidavo lastnega doma potem „Stavbne hranilnice in posojilnice“, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15.

* **Zaključek jesenskega velesejma.** V ponedeljek je bila jesenska prireditev ljubljanskega velesejma zaključena. Kupčijski uspehi so bili v splošnem prav zadovoljivi. Razstavljalo je 274 tvrdk, od teh 25 inozemskih, in sicer trinajst avstrijskih, tri ameriške, pet nemških, tri madžarske in ena švicarska. Velesejem je bil združen z mnogimi zanimivimi prireditvami, ki so znatno pripomogle, da je vladalo vse dni v mestu živahno vrvenje. Zanimanje javnosti za velesejem je bilo zelo veliko, saj je znašalo število posetnikov okrog 100.000 iz vseh krajev naše države in iz inozemstva. Prihodnja prireditev našega velesejma bo od 3. do 12. junija 1933.

* **Grob slovenskega vojaka v južnotirolskih planinah.** Na Talboni nad Predazzom so te dni pastirji našli ostanke dveh avstrijskih vojakov. Pri enem so dobili legitimacijsko znamko, glasečo se na ime: Vincenc Peterski (morda Pleterski) iz Artič na Stajerskem. Ostanke so pokopali na vojaškem pokopališču pri Predazzu.

* **Luna je delno mrknila v noči od srede na danes.** Pričetek mrka je bil zvečer po 20. uri, konec pa pred polnočjo.

* **Létalske tekme za pokal Nj. Vel. kralja.** Dne 6. t. m. so se že sedmič na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra vršile letalske tekme, katerih se je udeležilo 48 letalcev na 27 letalih v treh skupinah. Prva skupina je tekmovala za zlati pokal Nj. Vel. kralja. Predpisana je bila smer Novi Sad—Zagreb—Sarajevo—Bijelina—Kraljevo—Požarevac—Beograd—Stari Bečej—Novi Sad. Priborila sta si pokal poročnika Dimitrija Mustur in Djordje Radmilović, ki sta tekmovala z vojnim dvosedelnim letalom «Potez XXV» in ki pripadata III. letalskemu polku. Nagrado Aerokluba pa sta dobila poročnika Savo Poljanec in kapetan II. stopnje Nikola Mikec. Oba pripadata VII. letalskemu polku. V drugi tekmovalni skupini z lovskimi aparati

je dosegel prvo mesto poročnik Franjo Cal in je dobil nagrado ministra za vojsko in mornarico v znesku 20.000 Din. Drugi v tej skupini je bil poročnik Miodrag Petrović, ki je prejel 5000 Din od Aerokluba in posebno darilo tvrdke Dietrich. V tretji tekmovalni skupini s šolskimi letali pa sta si pridobila nagrado poveljnika vojnega letalstva v znesku 20.000 Din narednik Mojsilović od zrakoplovnega tehničnega zavoda in izvidnik konjeniški poročnik Ljubomir Dunjić.

* **Javna zborovanja JRKD v šmarskem srezu** bodo v nedeljo 18. t. m. po naslednjem redu: ob 7. uri zjutraj v Šmarju pri Jelsah na trgu pred Habjanovo gostilno; ob pol 11. uri v Rogški Slatini v hotelu «Pošti» in ob 15. uri v Kozjem na trgu. Na zborovanjih bodo poleg domačega sreskega poslanca g. Vekoslava Spindlerja govorili še gg. ministra Ivan Pucelj in dr. Dragan Kraljević, senator dr. Miroslav Ploj, župnik Janko Barle, narodni poslanci Srb Miloš Dragović, Hrvata Stanko Lončar in Dragutin Perko, Slovenci doktor Stane Rape, Ivan Prekoršek in drugi. Razpravljali bodo o pereh sodobnih vprašanjih svetovne gospodarske, zlasti kmečke krize, cen kmetijskim pridelkom, kmečkih dolgov in o drugih vprašanjih, ki teže kmeta, delavca in obrtnika.

* **Delovne razmere na Jesenicah se boljšajo.** V tovarne na Jesenicah in na Javorniku je bilo zadnje dni sprejetih večje število delavcev, ki so bili brez dela že od 15. marca letos. V obupanih delavskih družinah je to povzročilo veliko veselje. Ne ve se še sicer, ali bo delo trajno, ker je vse odvisno od razvoja kupčije, a vendar je upati, da se bodo razmere v doglednem času le obrnile na bolje.

* **Za povzdigo šolskega vrtnarstva v skotje-loškem okraju** se je sestavil poseben odbor, ki ga vodijo gg. šolski upravitelj iz Škofje Loke Jakob Rojic, šolski upravitelj iz Selc Ivo Mihelič, šolski upravitelj iz Trate Franc Rebolj in šolski upravitelj iz Žabnice Drago Kavčič. Ta mesec bo v Škofji Loki sestanek vseh učiteljev vrtnarjev. Ob tej priliki bodo predavali banovinski šolski nadzornik g. Andrej Skulj o jesenskih in zimskih delih na vrtu in o smernicah šolskega vrtnarstva, šolski upravitelj g. Ivan Grum o vlogi vrta pri pouku in g. Janko Kokalj o organizaciji skupnega nabavljanja.

* **Razstava konj na ljubljanskem velesejmu** v nedeljo je vzbudila veliko zanimanje. Na podlagi točnega pregleda in ocene je razsodišče priznalo prva darila (zlate kolajne in modri trak) naslednjim konjem z odlično oceno: «Lilki», noriški žrebci, enoletni, lasti ge. Marije Lenarčičeve iz Bresta; «Sokolu», lipičanskemu enoletnemu žrebcu, lasti generalnoštabnega podpolkovnika g. Sokolovića iz Ljubljane; «Carmen», osemletni lipičanski kobili, lasti artilerijskega poročnika gospoda Josipa Sebelića iz Ljubljane; skupini 28 banovinskih žrebcev iz žrebčarne na Selu pri Ljubljani. Drugo darilo za prav dobro oceno (rdeči trak in srebrna kolajna) je bilo priznано: «Otelic», lasti g. Antopa Burica iz Dragomlja; «Volgi», lasti artilerijskega poročnika g. Stanka Jelačina iz Ljubljane; «Sansmi», lasti g. Ivana Susmana iz Strahomera; «Dušici», lasti g. Janeza Kumše iz Bresta; «Šimli», lasti g. Frana Martinčiča iz Drame pri Št. Jerneju, in «Fuksi», lasti istega lastnika; «Fuksi», lasti g. Janeza Rebernika iz Senturške gore pri Cerkljah; «Zorki», lasti g. Janeza Pirca iz Vokla pri Kranju; «Volgi», lasti g. Franceta Molja iz Vogelj pri Kranju; «Viktorigi», lasti g. Ivana Susmana iz Strahomera; «Plutu», lasti g. Janeza Turka iz Roj pri Št. Jerneju; «Anziju», lasti g. Alojzija Dremelja iz Male vasi pri Grosupljem; «Fuksi», lasti g. Franca Grašiča iz Klanca pri Kranju; «Friedlno», lasti ge. baronice Apfaltrernove iz Križa pri Kamniku; «Cvitu», lasti ge. Marije Lenarčičeve iz Bresta; skupini štirih konj uprave policije v Ljubljani; «Le Dragonu» in «Cederju», lasti g. dr. Frica Luckmanna iz Ljubljane.

* **Nagradno tekmovanje harmonikarjev.** Tudi letošnje tekmovanje harmonikarjev na ljubljanskem velesejmu v nedeljo je lepo uspelo. Tekme se je udeležilo 57 poedincev in štiri skupine.

V izbirno tekmo je prišlo 31 poedincev, in sicer v mladinski tekmi osem, v diatonični lažji pet, v diatonični težji šest, v kromatični lažji pet, v kromatični težji dva in v skupini za prvaka dravske banovine pet tekmovalcev. Nagrade so prejeli: v diatonični lažji tekmi: I. nagrado, zapestno uro Ana Rupnik, Dobrava; II. nagrado, aktovko, Ernest Knoll, Novo mesto; III. nagrado, sviter, Viktor Marn, Smartno; v diatonični težji: I. nagrado, harmoniko, Peter Čeleznik, Kandija; II. nagrado, aktovko, Ciril Bricelj, Štepanja vas; III. nagrado, denarnico, Ivan Magister, Gornje Gameljne; v kromatični lažji: I. nagrado, denarnico, Albert Pirc, Ruše; II. nagrado, termalno steklenico, Ivan Turšič, Cerknica; v kromatični težji: I. nagrado, kadilni servis, Franc Popek, Begunje pri Cerknici; v mladinski: I. nagrado, kitaro, Pavel Kosec, Veliki Mengeš; II. nagrado, žepno uro, Viktor Perper, Ljubljana VII; III. nagrado, sviter, Pepi Agreš, Rajhenburg; v skupini prvakov, in sicer v kromatični: Vladimir Prinčič, Ljubljana (fotokamera); v diatonični: Avgust Stanko, Ljubljana (zapestno uro); v skupinah: kvintet, obstoječ iz harmonike, dveh gosli in dveh kitar (Mimica Turšič); kvartet, obstoječ iz harmonike, gosli, bugarije in brde (Kokalj, Vižmarje). V mladinski tekmi je vzbujal posebno pozornost šestletni Viktor Perper iz Ljubljane. Miklavž mu je prinesel lansko leto harmoniko, na kateri se je poprijel učenja z vso vnemo. Mali harmonikar igra danes že 24 pesmic z veliko sigurnostjo. Njegov učitelj je bil prvak g. Avgust Stanko iz Ljubljane. Za malega umetnika se je zanimal Svetlotonfilm iz Zagreba, ki ga je filmar in se je mali pri filmanju zelo posrečeno in dobro držal.

* **Bolne žene dosežejo z uporabo naravne «Franc Jožefove» grenčice** neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar često učinkuje izredno dobrodelno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje «Franc Jožefove» vode ugotovili z lastnimi preiskovanji. «Franc Jožefova» voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

* **Nova žrtev fašističnega posebnega sodišča.** Lani aprila so karabinierji nenadno aretirali ničesar hudega slutečega Ivana Marinčiča iz Zagorja pri Št. Petru na Krasu. Mladenič je star okrog 28 let in je sin uglednega trgovca in posestnika v Zagorju. Bil je zaposlen v očetovi trgovini in na posestvu in se ni pečal z nikakimi protizakonitimi zadevami. Karabinierji pa so ga, ne da bi mu sporočili vzroke svojega postopanja, odvedli zdoma v zapore. Kmalu pa ga je redno sodišče izročilo preiskovalnemu oddelku fašističnega posebnega sodišča za zaščito države in javne varnosti. Obtožili so ga, da je vohunil v korist neke sovražne države in izdal načrte neke italijanske vojaške ceste na Pivki. V preiskovalnem zaporu je bil nesrečni Marinčič leto in dan. Ves ta čas mu niso mogli dokazati najmanjše krivde. Ko pa je bilo že vse preiskovanje in nasilno zasliševanje zaman, so ga postavili pred posebni fašistični sodni zbor. Razprava, ki se je vršila že pred meseci, je bila tajna. Telesno in duševno že strtega slovenskega fanta je sodišče kljub pomanjkanju vsakega poštenega dokazila in le po pričevanju karabinierjev obsodilo na sedem let ječe.

* **Prvi vtis je najtrajnejši** in pri njem odločujejo tudi zobje. K simpatični pojavi spadajo vsekako dobro negovani zobje. Pri negi zob ne morete biti brez Odola, ki ima dvojne prijetne učinke. Samo Odol daje prijeten vonj ust ter razkužuje usta in zobovje. Odol ima veliko antiseptično moč.

* **Utonil je dne 8. t. m. pri kopanju v potoku Selčnici pod Prednikovim jezum, občina Vrhe pri Slovenjgradcu, čevljarški pomočnik Franc Pepevnik, star šele 21 let.** Pepevnik je šel takoj po kosilu v vodo. Ko ga po preteku dveh ur ni bilo nazaj, so ga šli iskat. Našli so na produ obleko,

njega pa na dnu dva metra globokega tolmana mrtvega. Naj počiva v miru!

*** Odlikovanje gasilcev.** S kolajnami in diplomama častnega članstva češkoslovaške gasilske zveze sta bila odlikovana šolski upravitelj gospod Leopold Kopač, župni in društveni načelnik slovenjgraškega gasilnega društva, in g. dr. Alojz Bratkovič, tajnik istega gasilnega društva.

*** Nevaren požar v Ločiču.** V četrtek zjutraj je nenadno nastal ogenj o gospodarskem poslopju posestnice Alojzije Šketove v Ločiču. Ker je bilo poslopje, obstoječe iz skednja, žitnice, dveh shramb za slamo in dveh šup za vozove leseno in s slamo krito, se je ogenj hitro razširil na vso zgradbo ter jo upepelil do tal. Zelo se je izkazalo gasilno društvo iz Destincev, ki je bilo že čez pol ure na licu mesta s svojo motorno brizgalko ter začelo omejevatii požar, ker je pretiia sosednjim poslopjem velika nevarnost. S pomočjo gasilcev iz Biša se je posrečilo gasilcem iz Destincev naposled ogenj udušiti.

*** Velik požar v Gradišču pri Vipavi.** Pred dnevi je ponoči nastal požar v dvanadstropni hiši Ivana Durna v Gradišču v Julijski krajini. Ljudje so poklicali gasilce in vojaštvo. Še preden je prišla pomoč, se je ogenj razširil na vso stavbo in na sosednjo hišo Antona Durna. Hiša Ivana Durna je pogorela do tal, sosedovo poslopje je pa bilo hudo poškodovano. Karabinjerji pa so aretirali posestnika Ivana Durna, ker so dognali, da je bil dimnik v njegovi hiši tik pod streho poškodovan in da je kakšna iskra ušla na podstrešje ter povzročila požar.

*** Huda prometna nesreča se je zgodila 9. t. m.** zjutraj pred litijsko postajo, a k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Zadelala je namreč v brzi tovorni vlak iz Madžarske, namenjen v Italijo, garnitura strojnega vlaka, sestojčega iz dveh lokomotiv in službenega voza. Udarec je bil tako silen, da so se trije zadnji vagoni tovornega vlaka prevrnili, iztiril pa se je tudi službeni voz strojnega vlaka. Od brzega tovornega vlaka so razbiti trije zadnji vagoni, 11 pa jih je laže poškodovanih.

*** Beda ga je pognala v smrt.** V Ihanu pri Domžalah so te dni pokopali Feliksa Bervarja, po rodu iz Ržiš pri Zagorju. Mož, ki je zadnje čase povsod zaman iskal dela, je obupal nad življenjem in se obesil na drevesu ob Bistrici.

*** V jabolčniku je utonil.** Pretresljiva smrtna nesreča se je zgodila v Spodnji Novi vasi pri Slovenski Bistrici in si izbrala za žrtev komaj dveletnega Janžarjevega Tončka. Pri Janžarjevih so stiskali jabolka in v shrambi okrog stiskalnice je skakal Tonček. Ko sta roditelja odšla in pustila otroka samega v shrambi, je dete najbrž, kakor se domneva, splezalo na klop poleg velike kadi za mošt, ki je bila polna jabolčnika. Živahni fantek je menda hotel piti sladko pijačo, pri tem pa se je preveč nagnil čez rob kadi in izgubil ravnovesje. Padel je na glavo v jabolčnik in utonil.

*** Velik nočni požar na Dolenjskem.** Nedavno po polnoči je začel goretii kozolec posestnika Antona Globevnika v Grmovljah pri Škocijanu. Domači gasilci so bili s svojo ročno brizgalko takoj pri požaru in so črpali vodo iz Radulje. Kmalu nato so prihiteli tudi škocijanski gasilci z motorno brizgalko, ki se je takoj izvrstno obnesla. Medtem je bil namreč ogenj preskočil s kozolca na pod in so bila vsa Globevnikova gospodarska poslopja v plamenih. Sreča v nesreči je bila, da je bilo ozračje mirno, ker bi se sicer ogenj razširil še na stanovanjsko hišo. Ogenj je menda podtaknila zlobna roka.

*** Požar v Janškem vrhu.** Nedavno zvečer je nastal požar v stanovanjskem poslopju posestnika Forstneriča Ludovika v Janškem vrhu. Zgoreli so stanovanjska hiša, poleg stoječi hlev, klet, nekaj obleke, razni sodi, nekaj gospodarskega orodja, precej poljskih pridelkov in celo denarja za 1500 Din.

*** Smrtna nesreča motociklista.** Ko sta v nedeljo drvela na motornem kolesu iz Maribora proti Rušam 33letni kleparski pomočnik Oton Srebrnjak, doma z Vrhniko, in njegov tovariš,

pač nista slutila, da ju bo doletela tako huda nesreča. Blizu Rotove gostilne v Bistrici pri Rušah je Srebrnjakov tovariš izgubil oblast nad motorjem. Oba vozača sta z motorjem vred padla v jarek, kjer je Srebrnjak obležal nezavesten pod motorjem, njegov tovariš je bil pa samo laže poškodovan. Srebrnjaka so prenesli v bližnjo hišo, potem pa so ga prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je umrl.

*** Samomor zaradi bednega življenja.** V soboto sta dve dekletii našli v Franclovem kozolcu v Poljčanah obešenega že priletnega moškega, v katerem so ugotovili Simona Roberja, starega 74 let in doma iz Hošnice iz sosednje laporske župnije. Nesrečnik si je vzel življenje zaradi bede.

*** Ljubljčan se je ponesrečil na triglavski steni.** V nedeljo dopoldne se je zgodila nesreča na severni steni Triglava. Skupina štirih planinarjev, med katerimi je bil Josip Marinko iz Ljubljane, je plezala v slovensko smer. Marinko je bil zadnji. Nenadno se je sprožila večja skala in ga vrgla več metrov globoko. Ker pa ga je imel splezalec na vrvi, je bil padec ublažen, vendar je Marinko dobil precej hude poškodbe na temenu, na ušesu, na nosu, čelu in ramah. Tovariši so ga z velikim naporom spravili s stene na Kredarico, odkoder sta ga prenesla v Krmo reševalca Rekar iz Radovne in Cvetek iz Srednje vasi. Iz Krme so ranjenca prepeljali v Ljubljano.

*** Važno za one, ki iščejo posla.** Opozarjamo na oglas tvrdke J. Kališ, Maribor, Trubarjeva ulica št. 2, ki je v današnji številki.

*** Z življenjem je plačal nedovoljeno pot preko državne meje nad Mežico** te dni neki nesrečnik, ki se ni ustavil na klice obmejne straže, temveč se je spustil v beg. Graničarji so streljali za njim in ga zadeli v srce. Truplo nesrečnika so prenesli v Mežico in komisija je ugotovila, da je žrtev nedovoljenega pota preko meje Ignac Japelj, doma iz Zavodnje v slovenjgraškem okraju. V njegovi obleki so našli okrog 1500 Din in več živinskih potnih listov. Nesrečni Japelj, ki je zapustil pet otrok, je bil živinski prekupčevalec in je večkrat na skrivaj spravljial živino tudi preko meje. Zaradi tega je bil že kaznovan. Najbrž je storil nesrečno smrt baš pri takih prepovedanih kupčijskih poslih.

*** Grdo početje starca.** V Gotni vasi pri Novem mestu je bil odkrit grd zločin 70letnega V. J., ki je že delj časa zlorabljal 8letno deklico, ki je hodila mimo njegove hiše v šolo ali pa po drugih potrebah v mesto. Možak pride pred sodnike.

*** Posrečen lov na tatu kolesa.** Izpred gostilne «Na stari pošti» v Gorenji vasi je nedavno izginilo kolo g. Martina Martinčiča, trgovca in gostilničarja iz Lučin. Dva iz družbe, Eržen in Ferlan, sta se takoj napolila z motornim kolesom na zasledovanje tatu. V tem času pa je že finančna straža iz Savodnja prijela osumljenega mladeniča prav v trenutku, ko je hotel prekoračiti z ukradenim kolesom mejo. Izpovedal je, da se imenuje Štefan Klajnšček in da je po rodu iz Cepovana.

*** Roparski umor.** Na mali Šmaren je neznan ropar s sekiro napadel 22letnega Ivana Čeliha, hlapca pri gostilničarju in posestniku Zadeku v Levcu pri Celju, in ga oropal. Čelih, ki je bil zelo priden in pošten fant, je bil doma iz Bukovja pri Cerknem in pristojen v Italijo. Na praznik zvečer se je napolil leč na pod nad hlevom. Ko je trdno spal, je zlezal neznan storilec po stopnicah na pod in napadel Čeliha s sekiro. S tremi udarci mu je razkljal glavo, da so izstopili možgani. Potem je pobral Čelihovo novo obleko, srajco in klobuk ter izginil. Morda mu je vzel tudi denar, ker je Čelih baje pred dnevi prevzel neko dediščino v znesku 3000 Din. Čelih se je hotel kljub strašnim poškodbam splaziti po stopnicah na dvorišče in poiskati pomoči, pa je padel s poda in se poškodoval po vsem telesu. Ob pol 1. ponoči so ga našli pred hlevom vsega v krvi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je v nekaj dneh umrl. Zverinskega morilca še niso izsledili.

*** Požig v Radohovi vasi.** Ni se še ohladilo pgorišče pri Jožetu Jerlahu, ko je začelo te dni zjutraj goretii pri gostilničarju in posestniku Ivanu Grabnarju pri kolodvoru v Radohovi vasi. Zločinska roka je podtaknila ogenj v dvojnem kozolcu, polnem sena. Iz plamenov so rešili le nekaj voz in orodja. S postaje so prihiteli z majhno ročno brizgalko, ki je obvarovala v neposredni bližini stoječe gospodarsko poslopje in hleve. Čez dobro uro so prihiteli na kraj nesreče gasilci iz Doba z novo motorko, nato pa so dospeli še gasilci iz Št. Vida.

*** Sirov naskok mesarskega pomočnika na veselo družbo.** Ves Zalog je pod vtiskom sirovega zločina, ki je bil izvršen v nedeljo zvečer v Požarjevi gostilni v Zalogu. Mesarski pomočnik France Mazovec, ki mu je drugoval neki Janez Černe, imenovan Bolte, je z nožem oklal in nevarno ranil šest domačih fantov. Požarjeva gostilna je od nekdaj na dobrem glasu. V nedeljo zvečer je bila v njej zbrana večja družba izletnikov in domačinov, zlasti okoliških fantov iz Zaloga in Kašlja. Med njimi so bili tudi 18letni brivski vajenec Henrik Taurer iz Spodnjega Kašlja, 20letni delavec Jože Irt iz Zaloga, 26letni delavec Ivan Prošek, 23letni delavec Karel Šumberger iz Zaloga in 21letni France Pangeršič iz Spodnjega Kašlja. Sedeli so za mizo pri vinu in se tudi zavrteli z dekletii. Njim nasproti je sedel Mazovec s Černetom. Mirno je opazoval fante, kako plešejo, okrog pol 21. pa je nenadno vstal in preknul dolgo mizo, s katere so popadali kozarci in litri. Ze naslednji trenotek sta se v njegovih rokah zabliskala dva mesarska noža. Vrgel se je med fante in začel besno otepavati z nožema na levo in desno. Fantje so se mu sicer postavili v bran, toda naleteli so slabo. Mazovec je suval okrog sebe in po vrsti onesposobil za borbo več fantov. Morda bi še naprej divjal, da se ni oju-pačil eden gostov in ga oplazil s stolom po roki ter mu izbil en nož. Nato je planil Mazovec iz sobe, na dvorišču pa je naletel še na enega gostov in ga večkart sunil z nožem. Za njim so se pognali vsi gostje iz gostilne. V divjem begu je Mazovec ubral proti kolodvoru. Čez tir se ni upal, ker se je bal, da ga lapalci dohite, pač pa se je zatekel v prometno pisarno, kjer je tamošnjega prometnega uradnika prosil, naj ga zaščitii pred preganjalci. Uradnik je zaklenil vrata in tako begunca rešil gotove smrti, kajti razjarjeni gosti bi mu gotovo ne prizanesli. V smrtnem strahu se je zdaj sirovi zločinec Mazovec skrtil pod mizo in trepetal kakor bilka na vodi. O zločinskem napadu so bili med tem obveščeni tudi orožniki in je prišel na kolodvor orožniški komandir narednik g. Sušnik iz Vevč s tremi orožniki, ki je množico razgnal Mazovca pa aretirah. Ranjene fante so prepeljali na kolodvor, kjer so jih za silo obvezali železničarji, o napadu pa je bila obveščena tudi že reševalna postaja. V njen avto so naložili vseh pet ranjencev, ki so bili nemudno prepeljani v bolnico. Najhujše poškodbe je dobil Karel Šumberger. Mazovca so orožniki še v nedeljo ponoči prepeljali v Ljubljano, drugega dne pa je bil aretiran tudi Janez Černe.

*** Sirov uboj v Halozah.** V nekem vinotoču v Gruškovju v Halozah se je zbrala na mali Šmaren večja družba mož in fantov. Med njimi je bil tudi 45letni Jožef Pernek, posestnik iz Gruškovja. Ko pa je vino zlezlo vsem v glavo, je prišlo seveda do prepira. Okoli polnoči se je družba razkropila in se je Pernek napolil domov. Kmalu je prišel za njim Anton Fideršek, posestniški sin iz Sedlaška, in ga je udaril z nekim topim predmetom po glavi tako močno, da je Pernek obležal v obcestnem jarku, kjer so ga našli pozneje ostali gostje. Hoteli so mu priskočiti ia pomoč, pa so v svojo grozo opazili, da je Pernek že mrtev. Ubijalec je po dejanju pobegnii in se proti jutru pojavil v Ptuj, kjer so ga aretirali. Številni poboji in uboju v ptujskem srezu imajo svoj izvor v alkoholu, ki ga vinotoči iztočijo ogromne množine. Vinotočev je pri nas mnogo preveč. Treba bo najti kak izhod, da se tem žalostnim dogodkom napravi konec. Treba bi bilo tudi pomnožiti orožniške postaje.

* **Vlom v gostilno.** V eni zadnjih noči so neznan vlomilci vdrli v hišo gostilničarja in posestnika Antona Marinčiča v Škocijanu in odnesli precejšen plen. Sodi se, da so se vlomilci vtihotapili v hišo, ko sta bila sin in hčerka odsotna na pevskih yajah.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

POSLANEC LONČAR V POLJANSKI DOLINI.

Poljane, septembra.

Minili teden je obiskal našo dolino g. Ivan Lončar kot naslednik poslanca župnika g. Barteta. Ni imel političnih shodov, ampak je prišel k nam, da naše kraje поблиže spozna, stopi v stik s svojimi volilci in da zve za težnje, potrebe in želje naše doline. Imel je tri večje sestanke: na Savodnjem, v Gorenji vasi in v Poljanah. Med potjo se je oglašil še pri posameznikih. Povsod je bil prav prisrčno sprejet in pozdravljen. Tako ga je pozdravil in se mu zahvalil za obisk na Savodnjem župan g. Janko Jezeršek, v Gorenji vasi župan g. Fran Jelovčan in v Poljanah posestnik g. Alojzij Grošelj.

Poslanec se je povsod zanimal za krajevne potrebe in težnje, a novzočni možje so stávil nanj vsakovrstna vprašanja, na katera je dajal pojasnila.

Kakor znano, ima Poljanska dolina, ki je pretežno kmetijska, dohodke v glavnem v živinoreji in gozdarstvu, odnosno v lesu. Pa prav ti dve panogi zaradi nizkih cen in slabe prodaje ne donasata nikakih dohodkov. Zato se je gibal razgovor po večini o tem. G. poslanec pa se je zanimal tudi za občinske zadeve. Obljubil je, da bo vse svoje moči zastavil za izboljšanje gospodarskih in občinskih razmer v dolini.

Pa ne le to. Tudi vsakemu posamezniku bo kolikor mogoče rad pomagal v upoštevanja vrednih zadevah, glede katerih se naj brez vsega obračajo nanj za pomoč. Vsak ponedeljek ga bo dobiti v Kranju pri Petruku, kadar ne bo v Beogradu. Drugače se je pa pismeno obračati nanj s kratko in točno navedbo zadeve. Pozneje bo g. poslanec imel v dolini tudi večje javne shode.

Dolino je g. poslanec zapustil z zagotovilom, da jo ob letu obiše za daljši čas.

V spomin na ta njegov prvi poslaniški pohod v dolino se je dal na Savodnjem, kjer je bil sploh prvič v svojem življenju, slikati z udeleženci sestanka. Ogleдал si je tu tudi Sokolski dom.

ZBOROVANJA JRKD V ŠMARSKEM SREZU.

Šmarje, pri Jelšah, septembra.

V nedeljo 4. t. m. je zboroval narodni poslanec g. Vekoslav Spindler v Pilštanju in Prevorju v kozjanskem okraju. V Pilštanju se je zbralo po jutrnji maši nad 200 zborovalcev v tamošnji šoli. Z velikim zanimanjem so poslušali poročilo svojega poslanca, ki se je tikalo izključno današnjega gospodarskega položaja, predvsem krize našega kmečkega stanu in nove državne politike. V velikih potezah se je bavil g. narodni poslanec tudi z delom narodne skupščine ter poročal o raznih zakonih, ki imajo namen, da vsaj nekoliko olajšajo današnji težki položaj našega malega človeka. Zlasti pa je tudi razpravljal o pomenu in potrebi združništva v naši vasi. Odgovarjal je na razna vprašanja zborovalcev. Vsa njegova izvajanja so navzočni zborovalci, ki so se zbrali iz Pilštanja in raznih sosednih občin, kakor iz Drenskega rebra, Zdol, Zagorja, Veternika in drugih, sprejeli z odobravanjem.

Popoldne ob 15. se je na Prevorju pod lipo pred Albertom zbralo okrog 100 občanov obojega spola iz prevorske občine. Zborovanje je vodil tajnik krajevnega odbora JRKD g. Miha Perc, ki je v uvodnih besedah podal lepo sliko današnje politike naše države, nato pa je poročal narodni poslanec g. Vekoslav Spindler istotako ob napetem zanimanju zborovalcev. Po njegovem poročilu so bile izrečene razne želje. Značilno je, da kmetje soglasno izrekajo prepričanje, da bo kriza našega kmečkega gospodarstva rešena v onem

trenutku, ko se bodo dvignile cene kmečkih pridelkov.

V nedeljo 11. t. m. zjutraj po maši je zboroval poslanec g. Spindler na vrhu romantičnega Žusma na trgu pred cerkvijo in šolo. Vse, kar je bilo naroda pri maši, se je zbralo pred z zelenjem okrašeno govorniško mizo, v katere ozadju je na šolskem zidu visela prav tako okrašena slika našega narodnega vladarja. Zborovalce je pozdravil s kratkim nagovorom tamošnji vrli prosvetni in sokolski delavec, šolski upravitelj g. Toni Hvala, ki je nato prepustil predsedstvo domačemu županu in članu banovinskega sveta g. Florijanu Gajšku. G. poslanec je v obsežnem govoru orisal današnji splošni položaj in posebej še položaj našega kmeta in smernice, v katerih se giblje delo vlade in narodne skupščine, da odstrani težave. Poročilo so zborovalci sprejeli z živahnim odobravanjem in na predlog g. predsednika izrekli poslancu zaupnico.

Iz Žusma je pohitel poslanec še na zborovanje agrarnih zanimancev, ki se je na pobudo župana g. Kosija iz Sopot vršilo že od 3. ure naprej pri Staroveškem v Podčetrtku. Zbranih je bilo nad sto zanimancev iz raznih občin, v katerih so veleposestniški gozdovi. Glede teh je bil sprejet predlog župana g. Kosija, ki bo predložen banski upravi. Po završeni razpravi o vprašanju gozdov je g. Spindler podal kratko poročilo o gospodarskem delu narodne skupščine.

V nedeljo 18. t. m. pa bodo v šmarškem srezu tri manifestacijska zborovanja, in sicer ob 7. zjutraj v Šmarju pri Jelšah na trgu, ob pol 11. v Rogški Slatini v hotelu «Pošti» in ob 15. v Kozjem na trgu. Na teh zborih bodo poleg domačega poslanca govorili tudi gg. minister Pucelj in drugi.

ZETALSKO PISMO.

Zetale, septembra.

Pri nas imamo grozno sušo. Že več mesecev nismo imeli izdatnejšega dežja. Njive, posejane z ajdo in repo, so čisto suhe. Koruza je le po dolinah še zelena, a slaba, po bregovih legah se je pa posušila. S strahom gleda kmet v bodočnost. Mnogi že zdaj nimajo ne živil za ljudi in ne krme za živino. Kako naj ob takih razmerah plačamo še davke!

Dne 10. t. m. je nastal požar v novi hiši g. Filipiča. V poslopju sta prebivali bolna vdova Križančeva in njena hči. Zaradi nenadnega nastanka ognja sta si revici oteli le golo življenje, a vse drugo jima je zgorelo. Od tega ognja se je zaradi vetra užgala še zidanica g. Ivana Vogrinca, ki je s posodo vred zgorela. Zaradi silne suše ni vode in je bilo gašenje otežkočeno. Pridnim ljudem, predvsem pa srečnemu naključju se je zahvaliti, da ni zgorela tudi bližnja hiša g. Jerneja Pulka.

PREKMURSKI GLASNIK

Živahen razmah strelskega gibanja v Prekmurju. Vse kaže, da se bo strelsko gibanje v Prekmurju prav lepo razvijalo. Družini v Dolnji Lendavi in Beltincih sta že tudi otvorili svoji strelišči. V Dolnji Lendavi ima družina za zdaj vojaško strelišče, ki je bilo v strelske namene nedavno otvoreno z lepo slovesnostjo. Beltinska družina si je v teku dveh tednov zgradila najlepše strelišče. Otvoritev se je izvršila v nedeljo 4. t. m. Strelišče je blagoslovil domači župnik g. Vadovič in v kratkem nagovoru izpodbujal strelce, naj vneto služijo Bogu, kralju in domovini. Predsednik župan g. Peterka je otvoril strelišče in pozdravil zastopnike oblastev in vse navzočne. Slavnostni govor je imel dobrovoljec župan g. Erjavec. Govoril je še orožniški kapetan g. Kovinčič. Nato je oddal prvi strel poslanec g. Hajdinak, ki je zastopal ministra g. dr. Kramerja. G. minster, ki se je bil moral že prej odpeljati, je bil poklonil za najboljšega strelca kmečkega fanta nagrado 500 Din. Ta čin g. ministra so vsi navzočni sprejeli z navdušenjem in mu priredili prisrčne počastitve. S prireditve je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju.

Dva požara v Dolnji Lendavi. Te dni smo imeli v Dolnji Lendavi dve požarni nesreči. Zgodela je delavnica mizarja Katone, naslednjega dne pa oslica slame posestnika Toplaka v Spodnji ulici. V drugem primeru so zanetili požar najbrže otroci.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Torta z breskvami. Vmesi na deski v testo: 15 dek moke, 15 dek sirovega masla, 15 dek skute in en rumenjaka. Testo mes. na hladnem, da ne postane mehko. Testo razdeli v dva dela, in sicer zvaljaj večji del v velikosti tortnega modla, ga položi v model in na pol speci, nato vzemi model na mizo in naloži po testu breskve. Breskve moraš prej olupiti, jih razpoloviti in dobro posuti s sladkorjem in rumom. Iz ostalega testa pa napravi po breskvah mrežo, potem pa torto do dobrega speci. Soku, ki so ga dale breskve, primešaj pet žlic malinovca, tri liste v par žlicah čaja raztopljene želatine, dobro zmešaj in postavi na hladno, da se strdi. Ko je torta pečena in hladna jo okraši po mreži s strjeno želatino.

Torta z melono. Mešaj v skledi: 14 dek sirovega masla, pet rumenjakov, sok in lupinico pol limone, da naraste. Potem primešaj osem dek zmletih mandeljnov ali orehov, dve rebri zribane čokolade, dve žlici moke, noževico konico pecilnega praška in sneg petih beljakov. Testo zlij v pomazan tortni model in speci. Med tem pa pripravi melono. Melono olupi, jo prereži, odstrani pečke in jo zreži na tanke rezance; nato dobro posuj s sladkorjem, pokapaj z rumom in jo pustí stati, da se napoji sladkorja. Pečeno in hladno torto prereži in jo nadevaj z melono. Preden nadevaš torto, primešaj k meloni še osminko litra stolčene sladke smetane. Torto lahko tudi po vrhu namažeš s tem nadevom. Nato torto postavi za par ur v hladno shrambo.

Brusnice v sladkorju. Brusnice operi (en kg) in jih kuhaj v pol litra vode. Ko so se že malo ukuhale, jim dodaj pol kiló sladkorja in jih kuhaj dalje, da postanejo čisto goste kakor mezza. Še tople napolni v kozarec, drugi dan pa pokrij s pergamentnim papirjem, zaveži in shraani.

ZANIMIVOSTI

× **Zmagovalec v evropskem poletu se je ubil.** Zmagovalec v letošnjem evropskem poletu, poljski kapetan Zwirko, se je v nedeljo smrtno ponesrečil. Na poletu iz Varšave v Prago je v bližini Tešina zašel v vihar, ki je letalo vrgel na tla. Zwirko in njegov spremljevalec inž. Wigura sta našla smrt pod ruševinami.

× **Usmrtimev morileca Gorgulova.** Včeraj zgodaj zjutraj je odsekala giljotina v Parizu glavo Gorgulovu, morilcu predsednika francoske republike Doumerja. Gorgulov je noč pred usmrtimevjo preupal mirno. Preden so ga odvedli iz celice, je popil dve čaši ruma, cigatero, ki so mu jo ponudili, pa je odklonil. Med potjo na morišče je Gorgulov prosil svoja zagovornika, naj povesta njegovi ženi, da jo prosi za odpuščanje. Usmrtimev se je izvršila v temi in hitreje kakor v eni minuti. Odsekano glavo in truplo Gorgulova so odpeljali z istim vozom, s katerim so pripeljali morileca na morišče.

× **Železniška nesreča je zahtevala 100 smrtnih žrtev.** V bližini Harbina se je pripetila na vzhodnokitajski železniški progí v nedeljo strahovita železniška nesreča, ki je največja, kar jih dosedaj pomnijo na tej progí. Gre za zločinsko razdejanje razbojnikov, ki so zrahljali tračnice, da bi na ta način ustavili vlak. Ko je privozil potniški vlak z največjo brzino, so tračnice popustile in ves vlak se je iztiril. Nad 100 potnikov je mrtvih in hudo ranjenih. Potnike so nato roparji izropali in jih pustili sredi opustošene pokrajine. Šest vagonov vlaka se je razbilo in tudi lokomotiva je docela razdejana.

× Meteor, ki je padel na zemljo pred 50.000 leti. Po dobrih 20 letih iskanja se je posrečilo najti meteor v slovitim žrelu pri Winslowu v državi Arizoni v Ameriki. Za iskanje meteorja je bilo ustanovljeno posebno društvo, ki je potrošilo od leta 1930. za vrtnje žrela nad pet sto tisoč dolarjev. Meteorjevo žrelo ima obliko ogromne sklede. O postanku žrela so bila mnenja učenjakov dolgo deljena. V glavnem sta se bili razvili dve struji, ki sta vsaka po svoje razlagali nastanek žrela. Prva, ki se je izkazala za pravilno, je domnevala, da je nastalo žrelo po padcu ogromnega meteorja ali celega števila meteorjev, ki so se zarili globoko v zemljo. Druga je pa zatrjevala, da je nastalo žrelo po eksploziji plinov, ki so se bili nabrali pod meteorjem. Zdaj se je tudi izkazalo, da je padel meteor na zemljo približno pred 50.000 leti. Meteor, ki je zarit globoko v zemljo, vsebuje nikelj.

× Najhujši dež v zadnjih dveh desetletjih. Šele letos je objavil ameriški strokovni tisk poročilo ravnatelja filipinske vremenoslovske postaje v Baguiu o najhujšem dežju, kar so ga kdaj zapisali vremenoslovci. Ta dež so imeli v Baguiu na Filipinih v juliju leta 1911. Strahoviti dež je trajal celih 24 ur in sledil je vrtnčastemu viharju. Od 14. do 17. julija je neprestano deževalo, najbolj je pa lilo med 14. in 15. julijem, ko so dosegle padavine v enem dnevu nad en meter. To je več kakor znašajo padavine vse leto v severnih deževnih krajih Zedinjenih držav ali v Kanadi. Samo nad mestom Baguiom je padlo takrat v enem dnevu okrog 57 milijonov ton vode. Škoda je bila seveda neprecenljiva. Med drugim so strahoviti nalivi do kraja razdejali leta 1909. zgrajeno cesto.

× Ze zopet novi plesi. Mnogim bi bilo morda hudo, če bi jesen ne prinesla novih plesov. Da tudi letos ne bo brez njih, so poskrbeli svetovni plesni mojstri, ki so pripravili za jesen in zimo nekaj novih modernih plesov. V glavnem gre za dva nova plesa, ki se imenujeta charlestep in taprot. Zlasti taprotu se baje obeta sijajna bodočnost. Pa tudi charlestepa ne smemo podcenjevati. Charlestep je nagel in prožen ples (v štiritrtinskem taktu). Taprot je počasnejši. Ta ples je namenjen za prenapolnjene dvorane. Zato so koraki pri tem plesu kratki. Z levo nogo se stopi nekoliko naprej, desni se menda takoj stoži po njej in brž stopi za njo. Teža telesa ostane na levi nogi. Taprot je baje zelo ljubek in tudi na oko prijeten ples.

Listnolca uredništva

Lütich (Belgija). Moramo dobiti še nekaj pojasnil o tistem čudnem možu, potem pa bomo vaš dopis v izviru objavili.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Žalna obleka.

Branko: «Če ne uslišiš moje prošnje, dušica, se ustrelim.»

Mira: «Dobro, dobro, meni žalna obleka zelo dobro pristaja...»

Najugodnejši trenutek

Dušan: «Ali misliš, da je zdaj ugoden trenutek, da izpregovorim s tvojim očetom?»

Vera: «Odločno, ker baš pregleduje račune moje šivilje.»

Pomota.

Jože: «Dušica, s kako sladkim glasom si mi včeraj dejala, da me ljubiš.»

Marta: «Ah, torej ti si bil pri telefonu? Bila je pomota.»

V gostilni.

Zena: «To je pa že kar nedostojno, kako se ta nesramnež ozira za menoj.»

Mož: «Kateri? Jaz nikogar ne vidim.»

Zena: «Tisti, ki sedi tamle pri steni za mojim hrbtom.»

Mož in žena.

Mož: «Torej dobro se imej, stara, odpeljati se moram.»

Žena: «Kam te pa zopet nese?»

Mož: «Vole in teleta kupovat.»

Mož: «Ali se vrneš zvečer?»

Mož: «Ne, šele zjutraj, ker večerni vlak ne sprejema živine.»

MALI OGLASI

Vozne in konjske plahte

in vso železnino nudi Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodarska cesta št. 1. 254

Kurje oči

odstranite brez bolečin takoj s «soljo sv. Antona», katera pomaga tudi pri revmatizmu, znojenju nog in raznih boleznih v nogah. Cena zavitku 12 Din. Naročila sprejema: A. H. Klančnik, Mojstrana. (Sprejemajo se preprodajalci) 259

Brezobrestna posojila

za odkup dolga, nakup in zidavo, podeljuje «Kreditna zadruga», Ljubljana, poštni predal 307. Sprejemajo zastopnike. 274

Slikarskega vajenca

sprejme Alojzij Osterc, slikar in pleskar v Veržeju, pošta Križevci pri Ljutomeru. 283

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravila, kladki, masiranje, drgnjenje, o načinu kako se žival prisili da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle oboleni, kol pri poškodovanju rogov, poškodbo pita in zakovanju pri prišču med parklji, opeklini, strelji, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimega, driski, zaprtju, koliki, napenjanju goveda in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

Pri oslabiljenju živcev

se uporablja fiziološki ekstrakt «Kalefluid». Detalna literatura se pošilja brezplačno. Zahtevajte jo pod naslovom: Beograd, Kralja Milana 15, Miloš Marković. Kalefluid se prodaja v lekarnah in drogerijah.

Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje S. br. 5300 z dne 28. marca 1932.

Samo
66
Din

moški nizki čevlji iz pristnega usnja, visoki 79 Din, boks 87 Din, delavski iz kravine 79, 96 Din, posebno močni 107 Din, gorski 138 Din, dalje velika izbira vseh vrst polčevljev, domačih, telovadnih, sportnih, turistovskih, plesnih in drugih čevljev za razne prilike po čudovito nizkih cenah.

Trgovski dom Stermecki Celje št. 97

Zahtevajte brezplačni, bogato ilustrirani cenik!

Najnovije dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igranje in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Delo

dobi v teh hudih časih vsakdo še najlaže, ako si sam doma uradi pletilnico. Vsakomur dajemo tekoče delo s tem, da mu odjelmemo storjene pletenine, mu dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo za pletenje, kar dokazujejo mnoga zahvalna pisma. Ako hočete delati in zaslužiti, se obrnite, prosim, zaupno za gratisprospekte na tvrdo J. Kališ, Maribor, Trubarjeva ulica št. 2, oddelek 5

Zdravila za ljudi in živali.

Preizkušene lastne specialitete z natančnimi navodili.

Hočevarjeva aromatična železnata tinktura. Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost vsake vrste. Polilitrska steklenica 20 Din. Naročiti in porabiti je treba tri steklenice! Nervocol sirup učinkuje izborno pri živčni in telesni izčrpanosti, nervozni depresiji, slabokrvnosti in v rekonvalescenci, Steklenica 40 Din. Hočevarjev želodčni prašek. Zoper želodčni katar, t. j. zoper tiščanje in bolečino v želodcu, želodčni krč, kisló izpahovanje in bljuvanje. Škatlica 20 Din. Protinski cvet. Preizkušena mazilo zoper revmatizem in trganje. Steklenica 14 Din. Tussocol sirup zoper pljučne bolezni, tuberkulozo, brouhijalni katar, nadohu itd. Steklenica 35 Din. — Za domače živali: Sadnikarjev zdravilni prašek za prašiče. Zanesljivo zdravilo zoper bolezní na prebavilih, ki čisti in odvaja kužno bacile. Pospešuje tek in reje živali ter zabrani najopasnejše bolezni. Zavoj 8 Din, 10 zavojev 60 Din. Bosulin svečice. Edino zdravilo zoper srmanično vnetje pri govedih. Zanesljivo zoper jalovost krav in telic. Škatla z 12 svečicami 30 Din. Na vsa vprašanja odgovarjamo brezplačno! V zalogi vsa druga zdravila. Izdeluje in razpošilja samo: Lekarna «Pri Anđelu varhu» na Vrhniki 22. 271

Vsak par pod 50 Din

Znižujemo cene. Borimo se proti draginji. Zaposlujeemo domače delavce. Podprite naše delo.

~~59~~ **29**

Vrsta 4432-00

Udobni čevlji z gumijastim podplatom. Za stroke 29 Din, za ženske 35 Din, za moške 39 Din par. Za telovadbo.

~~49~~ **35**

Vrsta 3461-00

Moški visoki čevlji iz rjavega ali črnega boksa s trpežnim usnjenim podplatom. Isti v raznih kombinacijah za isto ceno.

Vrsta 3272-00

Evo za dijake, ki raztrgajo vse, kar vzamejo na noge. Neraztrgljivi čevlji iz rjavega boksa z neraztrgljivim podplatom z vulkanizirane gumijske. Velikost od 26 do 34, 39 Din, od 35 do 38, 59 Din.

~~49~~ **35**

Vrsta 2942-00

Sandale kot čevlji z močnim gumijastim podplatom. Sedaj stanejo otroški samo 29 in 35 Din, ženski 39 Din, moški 49 Din.

Moške nogavice 5, 7, 10 Din par.

~~59~~ **39**

Vrsta 1905-76

Udoben čevljiček iz belega platna, obrobjen v barvah. — Primerni za sprehod in strand.

~~69~~ **49**

Vrsta 5725-77

Elegantni platneni pumps čevljički z gumijastim podplatom. Okusni in lepi. Za malo denarja mnogo udobnosti in eleganco.

~~59~~ **39**

Vrsta 3162-00

Za dečke nepremočljivi čevlji iz mastnega usnja z neraztrgljivimi podplati. Velikost od 9 do 1½, t. j. od 27 do 34, 39 Din, od 2 do 5, t. j. od 35 do 38, 59 Din.

Kamen za platno Din 2.—

~~69~~ **49**

Vrsta 2145-09

Udobni in lahki čevlji z gumijastim podplatom. Za ulico, sport, vrt in dom.

~~69~~ **49**

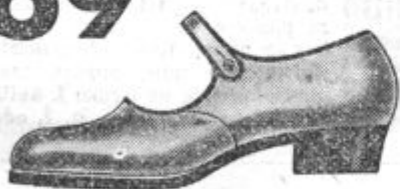

Vrsta 4438-00

Platneni polčevlji v sivi ali rjavi barvi z gumijastim podplatom. Udobni in lahki. Služijo tudi kot telovadni čevlji.

Vsak par pod 100 Din

~~79~~ **69**

Vrsta 3945-03

Praktični čevlji iz črnega boksa. Najprimernejši čevlji za gospodinje za trg in vsakdanjo uporabo.

Žlica in kljukica Din 4.—

~~79~~ **69**

Vrsta 2927-15

Moški polčevlji iz rjavega in črnega govejega boksa z usnjenim podplatom. Najprimernejši za vsakodnevno nošnjo ob lepem vremenu.

Vrsta 0167-00

Čizme iz močnega mastnega usnja z gumijastim podplatom in peto. Za delo na polju in za vsak štrpalec.

~~99~~ **89**

Vrsta 2945-11

Okusni čevlji iz rjavega in črnega boksa. Neizogibno potrebni vsaki gospodinji za nedeljo in praznik. Isti iz laka za Din 99.—

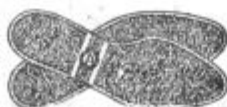
Snažite čevlje z našo kremo! Skatla 4 Din.

~~129~~ **89**

Vrsta 1937-22

Okusni moški čevlji iz črnega ali rjavega boksa z gumijastim podplatom. Gumijasti podplat je neraztrgljiv.

Lufov vložek Din 5.—

Pridite v naše prodajalne. Naši sotrudniki Vas pričakujejo ter Vam bodo z veseljem postregli.

Za vsak par jamčimo.

Bata